

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÖNK VISSZA.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatársa.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon-száma 708.
HÍRDETÉSEK ÉS NYILTELTÉRE VALÓ
KÖZLEMÉNYEKET FELSZÁRVA KIADÓHIVATAL

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: A megintett vármegye.
Az alkotmányválság.
A vezérbizottság értekezlete.

A megintett vármegye.

(L) Nem lehet ama bizonyos legfelsőbb bécsi körököt előrelátás hiányával vádolni. Mikor megérlelődött a legmagasabb elhatározás a katonai létszám jelentékeny felemelésére, már akkor bizonyára meghányták-vetették odafönn azokat az akadályokat, a mikbe ez a legkegyesebb szándék ütközhetik.

Előre tisztában voltak ők a magyar képviselőház ellenállásával, az akkori ellenzéki kisebbség obstrukciójával. Ennek ellenszertül volt szánva az ellenzék iránti előzékenység, a gyakori elnapolás, a megvesztegetési kísérlet, a házszabály-felforgatás, a darabontok alkalmazása és végül a házfelosztás.

Nem hagyták ki számításból a választások meglepő eredményét sem. S jó előre tisztában voltak azzal is, hogy abban a legrosszabb esetben, ha a magyar képviselőválasztások ismert prognosticonjai daczára az ellenzék találna is felülkerekedni: fumiálni fogják az új többség jogait; meghagyják ugyan azt az ártatlan örömeiket, hogy a képviselőházban az elnök, háznapj, jegyző, teremtőbiztos és portás állásai fölötti rendelkezési hatalmat ugyan nem engednek nekik, a végrehajtói hatalomhoz pedig szagolni sem engedik.

Jól tudták odafönn, hogy a centralisztikus hatalom vakmerő előnyomulásának útjában ott lesznek legvégül a vármegyék és törvényhatóságok is; ezekben fog visszavonulni az alkotmányvédelem. S volt gondjuk arra, hogy a vármegyék esetleges ellenállásának erejét megtörték, vagy legalább is lehetőleg csökkenték.

Mikor a Széll Kálmán kormánya melynek báró Fejérváry Géza, mint honvédelmi miniszter, oszlopos tagja volt — 1901-ben a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslatot benyújtotta, senki sem gondolt arra: miért lett ilyen sürgős szükségletre a vármegyei közigazgatás ezen módosítása, mely az önkormányzat egyik legbecesebb és legfontosabb ágát kobozta el a vármegyétől? Nem bírnak elzárkózni attól a meggyőződéstől, hogy e jogfosztó törvény kerestülhajtása már taktikai összefüggésben állt a felülről megindított hatalmi terjeszkedési törekvéssel.

A vármegyei tisztviselők sürgősen keresztülhajtolt fizetésrendezése a kormányhatalommal szemben való lekenyerezés jellegét viseli magán. Szóval észrevehető s most már utólag megállapítható, hogy a vármegyére különös gondja volt még a legnehezebb napokban is a bécsi hatalomnak s nem volt kihagyva a számításból az önkormányzati szervek esetleges ellenállása s ennek az ellenállásnak a letörése sem.

Szinte megállapítható rendszerességgel illeszkedik ebbe a taktikai magatartásba a magát »törvényes és alkotmányos«-nak mondó Fejérváry-kormány »intő szövege«, melyet tegnap intézett a törvényhatóságokhoz. A félhivatalos szöveg »nyájás«-nak mondja ezt az ukázt, melynek a melódiaja valóban a legszeledebb mollahangokra van szedve, szövege azonban nem egyéb a nyílt sisakkal megjelenő abszolút hatalom hadüzeneténél.

Maga az egész intő-szózat a megtestesült paradoxon. Az a kormány, melynek semmiféle gyökere nincs a képviselőházban; melynek bizalmatlanságot szavazott a törvényhozás mindkét fóruma; mely létrejövetele alkalmával és azóta folyton azt hangoztatja, hogy egyedüli feladatának csakis azt tekinti, miszerint a képviselőház többségét a kormányzat átvételére bírja, hogy így ezt a kormányzatot a többségi elvnek mindenben megfelelő parlamentáris kormány vezesse: ebben az intő szövegben lecskét ad a törvényhatóságoknak a törvényről s messzeható intézkedéseket tesz, melyek oda mutatnak, hogy esze ágában sincs egyhamar elhagyni

helyét, mert szilárd kezekkel készülvén megóvni a társadalom és nép jólétét, fentartani az államszervezet erejét és tekintélyét, sőt még ráadásul az alkotmány épségét, a törvények szentességét s az országnak kifelé is szilárdan megőrizendő tekintélyét és hitelét is. S kitalásba helyezi mindazon törvényhatósági határozatok megsemmisítését, melyek a fennálló törvényeket sértének és a rend bomlására vezetnének.

Tehát a törvény megóvása és rendfentartásának hamis jelszavával akarja folytatni működését az inparlamentáris kormány; s bár maga sem bízik kibocsátott intő szövegében valami fényes eredményében, mégis szüksége volt erre. Miért? Majd kiviláglik.

Micsoda sophismák, micsoda képtelen farizeuskodások! Hogy a haza közterheinek viselése nemcsak törvényes, hanem egyúttal hazafias kötelesség meglevő érzésének következményei. Mintha nem is volna a világban magyar törvény, mely eltiltja az országgyűlésileg meg nem szavazott adók beszedését. Mintha unjanczot szabad volna ebben az országban kiállítani mindaddig, míg azt a nemzet gyűlése meg nem ajánlja, a megajánlás feltételeinek megszabásával egyetemben.

Am semmisítse meg a törvénytelen kormány a vármegyék és törvényhatósági városok jogos ellenállására vonatkozó határozatait, ezeket a megsemmisítéseket a törvényhatóságok semmibe se veszik. S csak szuronyral boldogulhat az átmeneti kormány, mással nem.

Mennyit fog érne a szuronyok hatalma? — majd elvállik. Ma július 14-ike van a francia forradalom kitörésének évforduló napja. Pár nappal a forradalom kitörése előtt Mirabeau indítványára a verszállai nemzetgyűlés feliratot intézett a királyhoz, a katonaság fenyegető összevonása miatt. Nem lesz érdeklődés visszaidézni a felirat egy pár mondatát:

»Ne higgyen felséged azoknak, kik könnyedén beszélnek a nemzetről; és a kik a saját szempontjaik szerint majd lázongóknak, majd pedig az iga alá hajlóknak, engedelmeknek tüntetik fel azt. E két kép egyaránt ha-

számszámra készülvén megóvni a társadalom és nép jólétét, fentartani az államszervezet erejét és tekintélyét, sőt még ráadásul az alkotmány épségét, a törvények szentességét s az országnak kifelé is szilárdan megőrizendő tekintélyét és hitelét is. S kitalásba helyezi mindazon törvényhatósági határozatok megsemmisítését, melyek a fennálló törvényeket sértének és a rend bomlására vezetnének.

Mily arany-igazságok! S csodálatos jelensége a történelemnek, hogy az uralkodók — saját vesztükre — sohasem a legtermészetesebb igazságok aranylispáza logikájára, hanem inkább nagyképű és üreslelkű tanácsosaik rábeszéléseire hallgatnak.

Az alkotmányválság.

A politikusokat élénken foglalkoztatja az a leirat, melylyel báró Fejérváry Géza tegnap a törvényhatóságokhoz fordult. Általános az a fel fogás, melyet a leirat kommentálásaképpen mi is hangoztattunk: hogy ez a leirat bejelentése a tervbe vett erőszaknak, bejelentése az abszolút politikának.

Szükséges, hogy ezzel szemben az egész nemzet foglaljon állást és erőlesen utasítsa vissza Fejérváry ténylegéseit.

Annyi bizonyos, hogy ha Fejérváry bevállja is azt a fenyegetést, mely ott van a leirata végén, ez a törvényhatóságok akcióját semmiképpen se fogja zavarni. Ha a kormány meg is semmisíti a törvényhatóságoknak az önként felajánlott adókat és az önként jelentkező unjanczokra vonatkozó határozatait, ez a határozat a megsemmisítő rendelet kihirdetéseig mindig érvényes. A megsemmisítő rendeletet, melyet Fejérváry kilátásba helyez, tehát majd csak az őszszel hirdetik ki, de a törvényhatóságoknak meg van a módjuk arra, hogy ragaszkodjanak eredeti határozatukhoz és újabb rezolúcióval is megerősítsék azt.

Ha a kormány a második határozatot is megsemmisíti, a törvényhatóságok ez ellen felírhat az országgyűlés-

hez és könnyű kitalálni, hogy a Ház többsége ki mellett fog állást foglalni.

Különbön is kérdés, van-e egyáltalában joga a kormánynak ahhoz, hogy a mostani törvényhatósági határozatokkal szemben megsemmisítő rendeletet bocsásson ki? Ezek az autonóm határozatok nem involválnak ugyanis kiadásokat és így voltaképpen kivül esnek a kormány ellenőrzési körén. Czélt tehát Fejérváry semmiképpen se fog elérni, még ha ki is bocsájtja a megsemmisítő rendeletet. Csak egyet érhet el vele, hogy tudniillik — a mennyiben ez még lehetséges — még jobban elmergesítse a helyzetet és annyira provokálja a kedélyeket, hogy a nemzet minden erejének latbavetésével azon lesz, hogy lerázza magáról a törvénytelen kormányt.

A szövetkezett ellenzék vezérbizottsága ma délután tartott értekezletén természetesen igen behatóan foglalkozott Fejérváry leiratóval.

Az értekezletről kiadott hivatalos kommuniké, igen helyesen, nem mondja el, hogy a vezérbizottság mit határozott ebben az ügyben. Annyit azonban elárulhatunk, hogy minden irányban megőrték a kellő intézkedések, hogy a tervbe vett erőszakoskodások kudarcot szenvedjenek.

Hétfőn délután a vezérbizottság újabb értekezletet tart a nemzeti ellentállás szervezése dolgában.

A vezérbizottság értekezlete.

A szövetkezett ellenzék vezérbizottsága ma délután öt órakor a függetlenségi párt klubhelyiségében Kossuth Ferenc elnökelete alatt értekezletet tartott, melyen a vezérbizottság tagjai közül megjelentek: báró Bánffy Dezso, Barabás Béla, Darányi Ignác, Eötvös Károly, Hoek János, báró Kaas Ivor, Bartha Miklós mint póttag, Vázsonyi Vilmos, Polányi Géza, gróf Zichy Aladár és gróf Zichy Jenő.

Az értekezlet lefolyásáról a következő hivatalos kommuniké adták ki:

A vezérbizottság mai ülésén Kossuth Ferenc referált a bizottságnak a báró Fejérváry Géza miniszterelnöknel történt eljárásról és kijelentette azt, hogy közülik egyik sem ment oda, mint a vezérbizottság tagja, hanem mint magánemberek jártak el, mert nem érezték magukat jogosítottak arra, hogy a vezérbizottság tagjaként, vagy pedig annak albizottságaként szerepeljenek.

Az Egyetértés tárczája.

Kísérleti anyag.

Az Egyetértés eredeti tárczája. — Írta: Zöldi Márton.

A belgyógyászati klinika tudós professzora egészségi okokból hosszabb utra készült délszaki tájakra. Közvetlenül az utazás előtt magához kérte az adjunktusát dr. Mollis Árpádot s így szólott hozzá:

— Nem adok önnek semmi külön utasítást, kedves barátom, ön tizenegy évet töltött a klinikán odalém mellett. Ösmerem energiáját és nemesebb fajtájú becsületét. Nyugodtan bízzon önmagában az intézetet.

Az adjunktus nyugodtan hajította meg fejét. Ebben a főhajtásban nem volt semmi hízogó alázatosság, csak az udvariasságnak kimért adagja.

— Köszönöm, tanár ur, a bizalmat. — Rászolgált, mindenképp rászolgált. Erre nem érdemes szót vesztegetni. Egyéb miatt kérektem.

Hosszu, sovány ujjával az asztalra mutatott. — Látja, itt egy szérumot kaptam, melyhez nagy bizalom van. A szérum feltalálója egyik iskolatársam, kivel együtt látogattam a Sorbonnet, Zseniális fiu volt, abból a ritka fajtából, mely az elméleti kiválóságot nem komplikálja elbizakodottsággal, pöffszkedéssel. A szérumról, melyet szerényhangu levél kíséretében küldött, nagy elismeréssel nyilatkozhat elsőrangú tekintélyek.

Az adjunktus vastag szemüvegén át megnézte a szérumot tartalmazó üveg feliratát: — Ösmerem — mondotta — olvastam róla az angol szaklapokban.

— Annál jobb — sietett a professzor megjegyezni. — E szerint tudja, miről van szó. Arra akarom kérni, hogy távollétemben tegyen vele kísérletet. Másra nem memém bízni, de önműre...

— Köszönöm. — Még egyet, a mit nem szabad elmulasztanom figyelmébe ajánlanom. A szérum

használatát, mint tudja, nagy óvatosságot feltételez. Csak olyan betegen szabad kísérletet tenni vele, a hol mint ultima ratio szerepel. Mert a hatása...

— Tudom. — Helyes, nyugodtan bízzon önműre. Még egyet: nagyon leköteleztem, ha a határáról valamit írna. Megérkezésem után azonnali tudatom önrel a címemet. Két hétig mindenesetre Maltában leszek.

A professzor a délutáni vonattal elutazott, s az adjunktus átadta a szérumot az egyik apácának.

Negyednapra súlyosan beteg asszonyt hoztak a klinikára. Olyat, a kinél a szérum alkalmazása indikáltnak látszott. De Mallis Árpád dr. nem siette el a dolgot. Elhatározta, hogy néhány napig alaposan megfigyeli a körülményeket s csak azután dönt a szérum használatáról.

A beteg asszony ellenszenves arcú, ráncos vén eseléd volt, kit undok kicsapongások tettek betegg. Meghasonlott lélekkel, gyölködt tekintettel fektett a kórházi ágyon. Kihívóan, szemtelenül ismételte, hogy ő rajta úgy se tudnak segíteni. Augusztá testvér, az ügyeletes apáca panaszkodott az adjunktusnak, hogy istentelen káromkodásokat kell hallgatnia.

De az adjunktus erre alig vetett ügyet. Odaadó figyelemmel leste szíverését, pulzusát, s a test hőfokának labilitását. Pontos feljegyzéseket csinált a körülményeiről s a mennyire lehetett, nyájás igyekezett lenni a beteggel.

De a beteg vén eseléd morózus bizalmatlansággal viszonozta az adjunktus nyájásait. — Bámom is én, ha megdöglöm, a kutyá se ugat utánam. Legalább vége lesz a kínlódásnak.

Ugyanaz este egy másik női beteget hoztak ugyanarra az osztályra. Egy madonna-arcú fiatal asszonyt, kinek sötétkék szeméből végtelen szelidség áradt. A hangja is lágyan, oadaóan zengett.

Egy gégyári munkásnak volt a felesége, s három kis gyermeknek anyja. A panasza is szelid rezignáció volt, ment attól az önző

sopándokástól, mely a legtöbb beteg természetrajzában feltalálható.

Az ő betegsége nál is indikáltnak mutatkozott a szérum használatára. Az adjunktus alaposan megfigyelte s nagy szimpátiát érzett iránta. Szívesen elbeszélgetett vele.

— Mondja csak, édesem, — kérdezte — mivel biztatta önt az orvosa? — Hát, — válaszolta a madonna arcú beteg asszony, nem sok jóval. Az uramnak olyasfélért is mondott, hogy el lehet készülvén a legrosszabbra.

— Honnan tudja azt? — A legidősebb lányom, a ki már hét esztendő, véletlenül a pítvarban volt és hallotta. A kis ártatlan azután elmondta nekem.

— Elmondta? — kérdezte az adjunktus szórakozottan. — Igaz, hogy sirt szegény, mintha már kiterítve látott volna. Jaj, doktor ur, olyan rossz óram nem volt soha. Nem is lesz, akármű következnek is...

Az adjunktus finom lágy kezevel megsimogatta a haját. — Csak ne izzassa fel magát, a maga baja nem olyan, hogy belepusztuljon. Hosszasan fog tartani a gyógyulás, de bizonyosra vehető. Egész bizonyosra.

— Igazán, doktor ur? — kérdezte a beteg asszony. — A szemében a remény élénksége csillogott.

— Itt a kezem, mondta az adjunktus. A beteg asszony hirtelen mozdulattal megcsókolta az odanyújtott kezét.

De azon az éjszaka hirtelen rosszra fordult az állapota. Annnyira, hogy az ügyeletes apáca jelentést tett róla az adjunktusnak. Az gyorsan felöltözött és sietett a női gyógyterembe.

Megdöbbenve tapasztalt néhány aggasztó tünetet. Leült a beteg ágyához és figyelt. De mintha türelme, mely épp ilyen esetben az orvos egyik legértékesebb lelki tulajdona, cserben hagyta volna. Felállt s határozott. Így szólt magában. — Nem hagyom elpusztulni. Megpróbálom a szérumot.

Ugy is tett. De mielőtt a szérum hatása jelentkezett volna, a beteg állapota lényegesen megjavult.

Az adjunktus kénytelen volt bevallani magának, hogy elcsúszta a dolgot. Ott maradt a betegnél hajnalig s látta, hogy az nyugodtan elalszik, a lélegeztető szabályos, a pulzus csaknem normális.

Ő is lefeküdt, de alig tudott három órálnál hosszabb ideig aludni. Tudta ugyanis, hogy épp ennek az időnek a leforgása alatt kell a szérum hatásának jelentkeznie. Még a rendes vizit előtt odasietett a madonna-arcú beteg asszonyhoz.

Kinosan eltorzulva, ijésztően megduzzadva, elkéltve talalta a szép arcot. A szérum hatása borzalmas tünetekben jelentkezett. Az adjunktus maró szemrehányásokkal illette magát.

— Tessék, mondotta, ide vezet, ha az orvost szimpátiák, érdekek vezetik, ha nem mérlegel hidegen, józanul... Lehet, hogy megöltem ezt az asszonyt nemesebb indulatammal, avagy oktalan rokonszenvvel...

És ez a nyugtalanság két napig gyötörté. Másnap eljött a beteg asszony férje s magával hozta a három kis gyermeket. Az adjunktus nem tudta, mit tegyen...

A férj így szólította meg: — Hallom, hogy nagyon rosszul van szegény feleségem... Még szeretném élve látni...

Az adjunktus nem merte egy szóval biztatni s a kis gyerekek a lépcsőkön riadt tekintettel bámeszködtek rá.

Bevezette a férjét az asszonyhoz s látta, mint csordul ki annak a könnye. Az adjunktus ajkát harapdálta s nem tudott egy okos mondatot megkoncipiálni...

A férj távozott a három gyermekkel, a beteg asszony állapota estig változatlanul rossz maradt. S ez így tartott negyvennyolc óráig. A szérum brutális hatásával szemben minden csillapító szer hatástalannak bizonyult. Az adjunktus sohasem érezte magát olyan tehetetlennek, mint emnél az esetnél. Szólanak, komolyan állott a nagy női

gyógyteremben. Tekintete csak erre az egy betegre meredt, mintha a többi nem is lett volna... Valóságos apátia kerítette hatalmába. Szenvedett.

Este kilenc órakor kimerülten roskadt az ágyába, s mikor reggel nyolc órakor nehéz, súlyos almból felkelt, egy köpenyget kapott magára, s rohant a gyógyterembe. Az öröm síkjoltása szaladt ki ajkán...

Gyakorolt szemé felismerte első tekintetere a javulást, az abszolút javulást. Nem eselődött, a madonna-arcú asszony meg volt mentve, teljesen megmentve.

Rögtön értesítette a férjét, ki felkenderve rohant a klinikára. — Mi újság? — kérdezte. — Ót nap múlva hazaviheti. Semmi baj sincs.

— Hála Istennek! — Igaz, hála Istennek! A szérum tehát ki volt próbálva. Egy óra múlva az adjunktus konziliumba hívta két előkelő beteg asszonyhoz. Mielőtt távozt volna, megnézte azt az ellenszenves arcú, vén csuf eselédet, ki úgy látszott, hogy a végét járja.

A konziliumnál az egyik orvos, egy egyetemi magántanár azt javasolta az adjunktusnak, hogy alkalmazza a szérumot az előkelő betegnél.

— A kórtünetek azt indikálják. — Igen, mondotta az adjunktus, de nem tehetem... — Miért? — Mert csak egy adag van még készenlétben.

— Nos? — kérdezte az egyetemi magántanár. — Az az egy adag másnak kell... — Másnak? — Igen, klinikai anyagnak, egy vén, iszákos eseléd számára. Ajánlom magamart.

Az egyetemi tanár esodálkozva rázta a fejét. Mint a kinek valami teljesen érthetetlen dolgot mondanak... Szólanak, komolyan állott a nagy női

Daczára ennek báró Fejérvary Géza miniszterelnök még is szoba állott a megjelentekkel és még le is olvasott nekik valamit, a mire, úgy látszik, előre készült. Hogy ez mi volt, arra nézve Kossuth Ferenc nem nyilatkozott.

Ezután foglalkozott a vezérő-bizottság azzal a körrendelettel, amelyet báró Fejérvary Géza miniszterelnök a törvényhatóságokhoz intézett. Ezzel kapcsolatban a vezérő-bizottság tagjai sok mindentéle tervet vettek fel, hogy a passzív rezisztencia mi-kép érvényesíthessék. E tekintetben ma a vezérő-bizottság megállapodásra még nem jutott, hanem hétfőn a délután öt órákor a függetlenségi pártban tartandó ülésen fog a felmerült javaslatok felett döntő határozatot hozni.

Minisztertanács.

Ma délben minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. Mint értesülünk, a minisztertanács ugy-határozott, hogy a törvényhatóságok ellentá-llását kimondó határozatokat a legrövidebb időn belül megsemmisíti rendeleti uton.

Jasch Gyula üdvözlése.

A képviselőház elnökehez, Jasch Gyulához, a mai napon két üdvözlő távirat érkezett. Az első a háromszékvármegyei Üzönből az illyefalvai kerületből küldött és a következőleg hangzik: „Az illyefalvai választókerület rendkívül nagy szá-mban összegyűlékezett po gársága igaz szeretettel üd-vözi méltóságodat, örömeinek adván kifejezést, hogy a nehez vészes időkben olyan elnöke van a képv. előháznak, ki dicse őseinkhez méltón a magyar nemzet jogait csorbítani sohasem fogja engedni, s hazaszeretetével és tántoríthatatlan jellemével példát mutat nemzetének. Kiss Lajos református lelkész, az illyefalvai választókerület függetlenségi pártjának elnöke.”

A másik távirat Mataszaláról érkezett a kö-vetkező szöveggel: „Vasárnap utaltokozó négyülésünk határozata folytán szvből üdvözljük méltóságodat, és haza-fias működéséért, melyvel nemzetünk halálját vitta ki, továbbra is sikert és isten áldását kívánjuk. Tubin, Szalkay.”

Jasch Gyula mindkét üdvözlőlet megleghangu távirati válaszában köszönte meg.

Kossuth Ferenc nyaralása.

Kossuth Ferenc hétfőn fiúre, Lajos Tódor társaságában a pestmegyei Soltra rándul, honnan a hét derekán a fővárosba tér vissza, hogy Herkulesfürdőbe utazzék. Ez utjára Kossuth Ferencöt fiúre is el-kíséri, aki azonban csak néhány napig marad ott, mert azután Németországon át hazautazik Olaszországba.

Kossuth Ferenc augusztus hó közepéig marad Herkulesfürdőn.

Gautsch ischli utja.

Egy bécsi újság érdekes részleteket ad híri *Gautsch* osztrák miniszterelnök ischli audienziájáról.

Az audienzia harmadfél óráig tartott, tehát szokatlanul hosszú ideig. Báró Gautsch tetnap este ismét elutazott ischliből s a jövő het elején Karlsbadba utazik kurára. Az osztrák miniszterelnök a jövő hónap közepéig marad Karlsbadban s ott valószínűleg találkozni fog báró *Fejérvary* magyar miniszterelnökkel, aki orvosi tanácsára a jövő hónap elején utazik Karlsbadba.

A munkások nász.

TÖRTÉNELMI REGÉNY HARMON RÉSZBEN. —
IRTA: NOGRÁDI LÁSZLÓ 41.

Sietve kiszálltak a kompból, partra igazították a néhány kocsi s lovat. Trensinyi könnyezve borult felesége nyakába. Aztán a lányát összekötötte, de még a szolgálónak is jutott az ölelésből és ebből a figyelemzetésből: az én nyomomon beszéltek!

Már Trensinyi nyak keszen volt, mit mondjon. Az eddig folyt beszélgetésből meg-tudta, hogy a bősörményi hajduk men-tettek meg. Ezek meg félig csakugyan kurucok, mert hajduk, de félig labancok is, mert a császár pártján vannak. Nagy hirtől ennek akkor országzerte, mert ilyen még nem igen esett, hogy a hajdu angyalok minden csalogatás ellenére is inkább a labanc párthoz huznak, mint a vérükbeli kurucokhoz. Már így csak nem mondhatta azt Trensinyi uram, hogy, az átkozott németül menekültek, inkább a Thököly hadabeli kurucok kellett becsmé-relni.

Hazánk romlása Thököly, mondta, mihelyt megindultak. Mi is az ő hordától futunk. Ott veszett példáján minden va-gyonom, csak egynehány szolgámmal tud-tam megmenekülni. Üldözött, földön futó lettem egész h znépemmellyel együtt.

— Elég nagy Bősörmény, mondta Sza-mosy.

— De ennyien hova leszünk, tán be se fogadnak kelmetek.

— Mindig becses a kardfoghatós ember, mondta Szamosy, legyenek kelmetek nyug-ton. Lesznek kelmetek is szabad hajduk?

— Leszünk és vértünket ontjuk kelme-tekért.

Felkelt a hold, sápadt képe szelid fényét szétárasztotta a széles puszta. Most már gyorsabban mehettek. Lózálat rövidre fogva. Kéz a kardmarkolatán hol nyargal-vást, hol poroszkalva vonult a kis csapat. Hajnal felé futáltak már a pusztá mélyén

Nines kizárva, hogy a fürdőhelyen a két miniszterelnök alkalmat fog keresni a közle-vedésre s a két államot közösen érdeklő ügyeket együttesen fogják megvitálni. Az ischli audienzián megállapodás történt arra nézve is, hogy az osztrák képviselőház csak novemberben fog ismét összeülni. Ha azon-ban a magyarországi események szükségessé tennék az osztrák Reichsrath állásfoglalását, az osztrák képviselőházat már szeptember 11-ére összehívják. Azonban valószínűbbnek tartják, hogy erre nem lesz szükség s sze-ptember 15-éig, amikor a magyar képviselő-ház ismét összeül, előreláthatólag nem fog történni semmi fontosabb esemény.

Magyarországon sem történik urreb kísérlet, aminő a Fejérvary-kormány kinevezése volt. Illetékes helyen ezáltal kísérletnek tartják népszerűtlen politikussokkal népszerű koncezzsiókat fölajánlani a magyaroknak. Egyelőre alaposan megelégedtek azokkal a katonai engedelmekkel, amelyek annak idején gróf Tisza (honvéd távezérség) és utóbb báró Fejérvary Géza után tettek s amelyek-nem semmi eredménye sem volt.

Becsül jelentik, hogy a király kijelentette báró Gautschnak, hogy nagyon meg van elégedve az osztrák képviselőház munkássá-gával és azt az óhaját is fejezte ki, hogy a képviselőház munkaképessége tovább is meg-maradjon. A király azt mondta báró Gautsch-nak, hogy a magyarországi válság *Ki-elégítő megoldása öszre várható.*

A nemzeti ellentállás.

Határtalan lelkesedéssel és áldozatkész-séggel folyik tovább a nemzeti ellentállás szervezése.

Ma a következőket jelentik nekünk erről:

Báró Wesselényi áldozatkésztsége.

Szilagy vármegyében a törvényengede-lyezett potádó teljesen ki van merítve, ugy, hogy újabb potádó kivetéséhez törvényho-zási jóváhagyás volna szükséges. Ezért szó-lítja fel a közgyűlés a vármegye közönsé-gét alkalomadtán önkéntes adózásra, mely-nem annál inkább lenne sikere, mert báró Wesselényi Miklós a közgyűlést meg-előzőleg a vármegye vezető férfiai előtt azt a kötelező kijelentést tette, hogy ha a kor-mány a megyei tisztviselők fizetését letiltand, *az alkotmányos rend helyreállításáért, a vármegye összes tisztviselőinek fizetését, ami körülbelül 120 ezer koronát tesz ki, sajátjából fedezi.*

Báró Wesselényinek ez a kijelentése, mely mindenképpen méltó a történelmi Wesselényi névhez, vármegyeszerte határ-talan lelkesedést keltett s a vármegyében még többen lesznek, a kik a nemes báró hazafias példáját követni fogják.

Pozsony vármegye.

A pozsonyvármegyei együt ellenzék Sághy Gyula, Bartal Ferenc, Bittó Denes, Trabanyi Ja-nos országgyűlési képviselőkkel egyetértve, elha-tározta, hogy a megyei törvényhatóság rendkí-vüli közgyűlését, melyen az új inparlamentaris ügyvitel kormányal szemben állást foglal, — tekintettel a beállott sürgős aratási munkála-tokra, amelyek a független földirtokos- és gazdaosztályból álló törvényhatóság bizottsági tagokat a gyűlésen va ó megjelenesben esetleg gátolhatnak, — a legsürgösebb gazdasági munkák befejezéséért, de legkésőbb augusztus hó másod-ik felében fogja összehívni Bartal Aurél fő-ispán által, akinek eziránti előleges ígéretét bírja.

Az eddigi megállapodás szerint, — ha addig valamelyes változás a politikai viszonyokban nem történik — a megyei együt ellenzék teljesen és szorosan azonosítja magát a Honi vármegyei

közgyűlés határozatával és felirattal s teljes-en meg van arról győződve, hogy indítványai egy-hanguan lesznek elfogadva.

Gazdák a kormány ellen.

A Szolnok-Dobokamegyei Gazdasági Egylet, e hó 10-én tartott igazgató-választmányi ülésén a következő határozatot hozta: György Endre m. kir. földművelési miniszter inparlamentaris és alkotmányellenes műkö-dése iránt bizalommal nem viseltetik, — őt székfoglalója alkalmából nem üdvözi; a gazda-sági egylethez küldött leiratát válasz nélkül hagyja, az irattárbá helyzetelni rendeli és vele minden összeköttelést megszakít.

Ügyvédek állásfoglalása.

A Budapesti Jogvédő Egyesület még az előbbi kormányhoz kérvényt intézett, a melyben az or-zságos szegényalpból nagyobb összegű segély kuttalványozását kérte, hogy működését a vidékre is kiterjeszthesse.

Most Lányi Bertalan igazságügyminiszter erre vonatkozólag az ügyvédi kamarákat felhíva vé-leményes jelentéseire, hogy a vidéki jog-védő egyesületek megalakítása és sikeres működése remélhető-e s a vidéki egyesü-letek működése az általános szegényügy érdekeiben házagpótlónak volna-e tekinthető?

A pécsi ügyvédi kamara választmánya erre a felhívásra az igazságügyminiszterhez iné-zeléhez válaszában kijelentette, hogy a kívánt véleményezést nem terjeszti fel, mert ennek a véleményezésnek kifejezett célját az képezi, hogy megállapítható legyen, vajon a kért segély a Jogvédő Egyesületnek kuttalványozásak-e vagy sem; már pedig a kamara a jelenlegi kormányt, melynek hivatalbanmaradását és további kormány-zását az országgyűlés képviselőháza június 21-iki határozatával alkotmányellenesnek mondotta ki, nem tartja illetékesnek ily segélyek kuttalvá-nyozására.

Nyitra városa.

Nyitáról távirják nekünk: Nyitra város képviselőtestületének mai közgyű-lése egyhangul elfogadta Mérey Lajosnak a nemzeti ellentállás kérdésében beadott bizalmalansági indítványát, melyet lapunkban már ismertet-tünk.

Budapest, július 14.

A líptószentmiklósi mandátum. A líptó-megyei magyarok a következők exprez-levelet intézték Lányi Bertalanhoz: „Nagyméltó-ságu Lányi Bertalan igazságügyminiszter urnak Budapest-en. Alulírottak hivatkozással Nagyméltóságod ama ismételten kijelentésére, hogy a líptószentmiklósi kerületben csupán azért lépett föl képviselő-jelölés, mert e vállalkozásával a vármegye ma-gyarságának vélt szolgálatot teljesíteni, telkérjük Nagyméltóságodat, hogy a jelöltségitl vizsgálópní méltóztassék. A kerület magyar intelligenciája ugyanis pártkülönbség nélkül Thuránszky Tamás érdekében megszűlt barátságát tisztelte meg bizalmával és azt óhajja, hogy a magyarság zászló-ját e hazafiaságban kipróbált polgártársunk vigye diadalra. Sajnáljuk, hogy e Nagyméltóságodat bizo-nyára kellemetlenül érintő tényt excelenciáddal közölnünk kell, de teszzük ezt azért, mert mi, akik Nagyméltóságodat kora ifúságától fogva ismerjük, bizunk benne, hogy Nagyméltóságod gondolatját bárha olyan uton is halad, melyet a líptói ma-gyarság sem helyeselhet, sem nem követhet — ezt az utat nem hazafiatlan intencziókból, hanem csak jóhiszemű tévedés-ből választotta és mivel mi — bár teljes-en méltanyoljuk Nagyméltóságod tehségeit — kerületünk képviselőit az ön kezeire nem bíz-hatjuk, mert Nagyméltóságod egy olyan kor-

nyának tagja, melyet meggyőződésünk szerint az alkotmányos lelkiismeretünk megsértése nélkül, Nagyméltóságod személyében sem támogat-hatunk, akármint legyen e kötelességünk pa-rancsolta eljárást következménye. A ma-gyarság líptóban Thuránszky Tamás köré tömörül. Vele akarjuk a magyarság ügyét líptóban diadalra vinni. De vele is bízunk el. Nagyméltóságodnak is van ugyan személye: ösz-keköttesével fogva a vármegyében partja, de higye el Nagyméltóságod, hogy vérző szívvel támogatja saját partja is. Líptóban, hol eddig tömören összefogott a magyarság, most kétféle szakadt ez a kis tábor is. És míg mi testvérhar-czot vivünk egymással, meglehet, hogy ennek a harcznak az fog örülni, a kinek diadálát semmi-féle hazafias ember szíven nem látja. Lépen vissza Nagyméltóságod. Bizonyítsa be most, hogy hazafiasának értékét mi helyesebben itéljük meg mint azok, a kik Nagyméltóságodat köze-lebbről nem ismerik. Lépen vissza, hogy a ma-gyarság zászlóját ne érje szegény Líptóban sem. Lépen vissza, hogy véget érjen a testvérek vi-zsálya, pártoskodása az ország ezen exponált vármegyében és hogy ne mondhasssa senki, hogy e vármegye magyarságának ön, a vármegye magyar szülöttje adta meg a kegyelemföldét. Kelt, Líptó-Szent-Miklós, 1905. július 13-án. Kubinyi Géza es. kir. kamarás, dr. Palugyay Móricz, Szent-Iványi Károly, Szent-Iványi József, Czocher Geyza, Plathy Zsig, Szent-Iványi An-tal, Lehoczky Abris, Lehoczky Tihámér, Kubinyi Hugó, Nagy Bertalan, Mezhiracszy Péter, ifj. Pongrácz Emil, Szent-Iványi Béla.

A ráczkevei választás.

Dr. Barta Ferenc ma hiteles közjegyzői ok-ratban közölte a ráczkevei kerület választási el-nökével, hogy bejelentett vizsgálópníét vissza-vonja a választási elnök azonban elutasította az újabb bejelentést és a törvényre való hivatko-zással nyilatkozott, hogy az egyszer már be-jelentett vizsgálópníet nem lehet visszavonni.

A Misoga-párt ma a következő falragaszt küldte el a kerület minden egyes községébe:

Tisztelet polgártársak!

Az 1874. XXXIII. tvez. 82. §-a alapján s ha a jelöltek közül a szavazatok általános többsé-gét egyik sem nyerte el, azon két jelöltre, kik aránylag legtöbb szavazatot nyertek, újabb szavazás történik, melyre a központi választ-mány ezen törvény 57. §-a szerint új hatá-ridőt tűz ki.

Ha a két jelölt közül valamelyik időközben a jelöltségitl visszalépn, az ellenjelölt nélkül marad jelölt az új határrnap elérkezekor or-zságyűlési képviselőnek nyilvánítatik.

Tekintettel arra, hogy dr. Bartha Ferenc képviselőjelölt ur a jelöltségitl visszalépnés-t a törvény intézkedése szerint ezen vizsgálópní-öt utólag elállani nem lehet, ennek követke-zésben a holnap napra, azaz július 15-re kitű-zött választás az fenti szakasz rendelkezése sze-rint jelöltségünk Misoga Sándor minden további sava-melőzésére a választási elnök ur által a ke-rület országgyűlési képviselőjének fog nyilva-níttatni.

Mivel tehát július 15-én Ráczkevéen többé már nem választásról, hanem a fenti eredmény egyszerű ki hirdetéséről lesz szó, a vá-lasztásra elmentünk nem kell.

Misoga Sándor kijelenti, hogy ő Barta Ferenc-zel csak akkor találkozott, a mikor vizsgálópní-ét már bejelentette a választási elnöknek.

Barta Ferenc a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A ráczkevei választó kerületből folyólag külön-féle hírek keltek szárnyra, melyek ugy az én, mint ellenjelöltem, Misoga Sándor személyével foglalkoznak s Hock János képviselő ur mind-járt jónak is látta egyenesen pálcázt törni felettem azért, mert a jelöltségitl visszaléptem. Napvilágot látott oly hír is, mely szerint egyik képviselőnk Misoga 40.000 koronát deponált volna részemre. Miután ezen szóbeszé-deknek erős tendenciájuk van, saját tisz-tességem megvédése céljából kérem, szíveskedjék aábbi soraimnak becses lapjában helyt adni: A ráczkevei kerület, mint sajnosan tapasztaltam is, rendkívül drága kerület. A választás lezajlása után, mikor a sok jelölt közül egyikünk sem került ki győztesen, azon-al értesítettem a kerület függetlenségi és 48-as pártjának alelnökét, hogy én, ki a januári választásoknál is véreztem, kinek egy petíczója is van, a pótválasztás rengeteg költségeit anyag-ileg elviselni már képtelen vagyok s eszközöl-jék ki, hogy a pótválasztás ne kerüljön költsé-gembe, vagy csakis a legkörtöltöbb és leg-szóval sürgettem s 10000 koronát ajánlottam bárhonnan is előteremteni, ha garanciát vállal, hogy a választás többe nem kerül s nem fog-nak rengeteg összegű számlákka a választás után az egyes községekben előállani. A garan-cia a párt alelnöké nem vállalta s miután nem vagyok arra kényseríthető, hogy egy választás miatt vagyoniilag tönkremenjek, e hó 8-án dr. Mészáros Lajos pártelnök urnak aján-olt levelemben bejelentettem, hogy a jelöltségitl kénytelen, sőt kényserítve érzem magam vis-zzalépní s megindokoltam a kényserítő okokat, melyek főleg pénzügyiek voltak. Ezen levelem azonban, melyet ajánlottan postán adtam fel, nem jutott dr. Mészáros pártelnök kezéhez, a minek dióhéjba foglalt rövid története a követ-kező: Mikor a lemondó levelet megirtam, egyik fővárosi tanár jóbarátomnak adtam oda, olvassa el, — kérve kért, ne vonjam vissza a jelöltsé-gemet, mert biztosan meg leszek választva, s mikor én a pénzkérdésre utaltam, hogy akinek két forintja van, a legjobb szándék, igyekzet

és akarat mellett sem tud ebből három forintot adni, látszólag megnyugodott, de titokban tá-viratot adott fel az én nevem alatt dr. Mészá-rosnak, hogy levelem tárgytalan, felbontatlan küldje vissza, sőt ő maga is leutazott Ráczke-vére s a levelet felbontatlanul vissza is hozta és magánál tartotta, a miről én csak negyed-napra, folyó hó 11-én, kedden nyertem értesíté-ést. Miután hiabavaló izgalmaimnak a választó-kat kitenni nem akartam s biztosítást sem nyertem arról, hogy mint az első választásnál őy óriási költségek nem lesznek, már előbb megírt lemondó leveletem a királyi köz-jegyző által elküldtem. Ekkor derült ki a dol-g, tudnillik a nevem alatt elküldött sürgöny s a visszahozott ajánlott levél. — Tévy az, hogy az ill-tű fővárosi tanár bará-tomat biztosította dr. Mészáros vasárnap, f. hó 9-én, hogy a legminimálisabb költségekről ga-rantiát, de erről én a fővárosból vasárnap és hétfőn távol lévén, nem értesülhettem s lemondó, illetve visszalépní kérvényem a választási elnök-höz már elment. Ekkor szárnya kelték külön-böz gyanúsító hírek, amelyeknek sértő ten-denciája alatt állván, közjegyző előtt vissza-vontam visszalépní leveletem csak azért, hogy ország-világ előtt nyilvánvalóvá tegyem a hírek aljas voltát s kézv voltam vagyonomat is a választásba dobni s azután, amit ki is jelen-tettem, ha megválasztatom, 8 nap alatt a mandátumról lemondani s ha azután akarnak, válaszsának meg pénz nélkül. A választási elnök f. hó 13-án tudomásul is vette a jelöl-tégitl való visszalépníem visszavonó közjegyző-i okiratot, a mai nap folyamán azonban sürgönyileg értesített, hogy a választás elő nem enged. Függetlenségi pártbelimellyel állottam szemben, a zászlót tehát nem hagyhatam cserében. Az aljas rágalomokra, hogy Misoga en-gem megvitt, nem reflektolt, csak Hock János urnak mondok egyet: Őt is sok rágalom érte méltatlanul, én nem törtem pálcázt Őn felett s tudhatja, mily kínzó érzés az, mikor a rágalom mérges fullánkjá őt, megdöbbenéssel, olvastam nyilatkozatát s csak azt mondom itéljen el bensőleg ezek után, ha tud.

Malatinszky György országgyűlési képviselő a következő nyilatkozat közzétét kerü: „Több lapból olvastam, hogy Barta Ferenc ur a ráczkevei kerület függetlenségi jelölője az első választásnál tekintélyes kisebbségben ma-radt másik jelölttel, Misoga Sándor urral szem-ben s visszalépní. En pártom vezérének, Kossuth Ferenc ajánlatát olvasva, Barta Fe-renc ur felké ese fo tyán a kerület néhány községében támogattam s őt a választókerület-nek ajánlottam. Nevezett ur vizsgálópníét hely-t közelegessé kijelentni, hogy Barta ur vizsgálópní szándékáról előzetesen tudomásom nem volt, mert ha lett volna, jó hirtvevetem érdekében semmi esetre sem kockáztattam volna. Sajnálom, hogy részt vettem támogató-sában s jóhiszeműséget félrevezetni engedtem, a kerület tisztelt választópníárártól pedig, kiknek őt, mint képviselőársamat jóhiszeműleg ajánlottam, bocsánatot kérek. Budapest, 1905. július 14. Malatinszky György, országgyűlési képviselő.”

Általános felfordulás, a boszút líhegő ha-talom verőszujja és az elkecseregett, agyon-sanyargatott nép ellenállása, akasztás, föbe-lövés, merényletek: ezek jellemzik az ország-sági helyzetet. A katonaság között veszedelmes arányokban terjed a forrongás szelleme, elamnyira, hogy már a fétvad kö-zakságban sem bízhatik meg a kormány. Így különösen a kozáczok tisztjei elé-gedetlenek. A czarra vonatkozólag ismét-elen jelentették, hogy a reakcionáriusok pa-lotaforradalmat akarnak előkészíteni, hogy a mostani ingatag jellemű ezr helyébe olyant ütlessenek a trónra, aki a legszél-sőbb vasszigorussággal lép fel minden sza-badelvű, alkotmányos mozzalom ellen. Más forrásból pedig azt jelentik, hogy az orosz birodalomban köztársasági párt alakul.

Legújabb távirati híreinket egyébként a következőkben adjuk.

Zsarnokság és nihilizmus.
— Az oroszországi helyzet. —
Általános felfordulás, a boszút líhegő ha-talom verőszujja és az elkecseregett, agyon-sanyargatott nép ellenállása, akasztás, föbe-lövés, merényletek: ezek jellemzik az ország-sági helyzetet. A katonaság között veszedelmes arányokban terjed a forrongás szelleme, elamnyira, hogy már a fétvad kö-zakságban sem bízhatik meg a kormány. Így különösen a kozáczok tisztjei elé-gedetlenek. A czarra vonatkozólag ismét-elen jelentették, hogy a reakcionáriusok pa-lotaforradalmat akarnak előkészíteni, hogy a mostani ingatag jellemű ezr helyébe olyant ütlessenek a trónra, aki a legszél-sőbb vasszigorussággal lép fel minden sza-badelvű, alkotmányos mozzalom ellen. Más forrásból pedig azt jelentik, hogy az orosz birodalomban köztársasági párt alakul.

Legújabb távirati híreinket egyébként a következőkben adjuk.

A czár detronizálása. — Orosz köztársaság.

Boroszló, jul. 14.
A Kattowitz Ztg. jelenti Pétervár-várról: Ugy itj, mint Moszkvában az a hír van elterjedve, hogy a *czár ellen merényleteket készítenek elő. Péterváron a nagyhercegek pártja az udvari testőrséggel egyetértő-leg állítólag a czár detronizálásá-t tervezí, hogy aztán olyan reakcioná-rius nagyherceget tegyen a helyébe, a kiben megvan az akarat és a szán-dék, hogy az orosz szabadságharczot, bármennyi vérbe kerüljön is, elfojtsa. Moszkvából jelentik, hogy ott *reg-közlebb nagy gyűlést szándéko-znak összehívni, mely Oroszorszá-got köztársasággá fogja kikül-tani* és a mostani abszolutizmusnak teljesen véget vet.*

Forradalmi gyűlés az erdőben.

Moszkva, jul. 14.
Moszkva közelében egy erdőben nagy

(Folytatása következik.)

Szo
forrad
belül h
Több ag
csövitte
litották
abszol
a csend
boszuját
tüzöltés
dályozta.
katonai s
szonya
dal roh
kított h
kétzszá

(Saj
városzr
pinczéb
Három e
volt, dar
ség azt
titkos h
tettek o
érkezés

Forr
Az oro
forradal
forradal
rőpírat
körében
akarja ju
Vorwärts

„A p
sége. Ba
pillanot
ifju O
szembe
Kreszón
közöde
resen ü
ráczkái
pillanab
zátok fo
helyünk
sik-e ka
zunk, a
Mandzs
gya per
brennere
kövessül
egyesít
tására, a
demokra
mi czélt
„A p
gő-nek
pervoro
nem tag
és szerv
teszi. Mi
mat, de
sunkla
menhett
vérdőz
a felkel
rendőri
szociál
szövsz
külön h
kezik. S
támogat

A leg
zójék
egyik
Ezmin
kivége
donosz
rózt, a
dásban
noszev

(Saj
haditör
tenger
gyakorl
kal meg
kihird
vesses k
várán,
kaszány
végképp
a gyalog

A bék
ber allo
vadova.
fölmente
hat hét
beszámít
Általón
vállottak
és a gy
ítélet
tóságok
vatalnok
meg öke
sulyos
városi és
A közön

forradalmi gyűlés volt, amelyen körülbelül harmincezer ember vett részt. Több agitátor látót beszédekkel tartott, dicsőítették Suvalov gyilkosát és felszólították a tömeget, hogy harcoljon az abszolútizmus ellen. A gyűlést egyszerűen a csendőrség megzavarta. A tömeg erre boszujában legyújtotta az erődöt és a tüzoltóságot az oltás munkájában megakadályozta. A rendőrpáncsok táviratilag katonai segítséget kért Moszkvából. Több szótya kozák érkezett és is kivont karddal rohanta meg a tömeget. Az erre kitért harcban ötven munkás meghalt és kétszáz súlyosan megsebesült.

Bomba-gyár.

Moszkva, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) A legelőkelőbb városrészben, a Nikiezkaja-utczán egy ház pinczejében ma bombabarobbanás történt. Három embert, a ki véletlenül a pinczében volt, darabokra tépett a bomba. A rendőrség azt hiszi, hogy abban a pinczében titkos bomba-gyár volt s bombákat készítették ott, hogy Trepovot Moszkvába érkezésekor megöljék.

Forrongás a katonaság körében.

Berlin, jul. 14. Az orosz katonaság körében régóta észlelhetők forradalmi mozgalmak. A katonaságnak központi forradalmi szervezete is van már, a mely egy röpiratot nagy mennyiségben terjeszt a katonaság körében és ezt a röpiratot a ezárhoz is el akarja juttatni. Ez a felhívás, mint a berlini Vorwärts közli, a következőképpen hangzik:

„A politikai forradalom katonai szövetsége. Bajárság! Hazánk jelenleg történelmi pillanatokat él át. A teremtő erőtlő duzzadó, ifjú Oroszország szabadságért sóvárogva szemben áll a régi, romladozó, autokratia Oroszországgal. A polgárháború megkezdődött. A polgárság mindenfelé fegyveresen állt ki az önkénykedő bürokratizmus és szolgáival. E fontos történelmi pillanatban, mikor hazánk sorsa dől el, hozzatok fordulat, bajárságok! Hol van a mi helyünk? Az önkényuralom serpenyőjébe ves-sük-e kardunkat és a gyilkosokhoz csatlakozunk, a kik testvéreink vérelv öntözik a távoli Mandzsuria mezőit és nagyvárosaink utcáit, vagy pedig megöltük és huszonnégy Aschenbrennerek és Szuchanovok hagyományait kövessük? Csak az összes katonai körök egyesítése a politikai forradalom előmozdítására, amelynek győzelem után az államot demokratikus alapokon kell kiépíteni. Ez a mi célunk és legfőbb feladatunk.

„A politikai forradalom katonai szövetsége-nek (Vremja organizacija politiceszkavoo perovotai) tagja lehet minden katonája, aki nem tagja más valami szociális pártnak és szervezetenek és a mi elvünknek magáévá teszi. Mi magunk nem csinálhatunk forradalmat, de győzelmet szerezhetünk: magartatásunkkal ezer meg ezer emberéletet megmenthetünk és a szenvedő országot sok véráldozattal megkímélhetjük. Segítséggünkkel a felkelő nép megdöntheti az autokratarendőri rendszert és érvényt szerezhet a szociális igazság eszményeinek. A katonai szövetség külön helyzetéből természetesen kövelezkik. Sikeres a forradalom csak ennek a támogatásával lehet!

A kormány boszujá.

Odessza, jul. 14. A legutóbbi zavargás tizenhét intézőjét a legközelebbi napokban odessza egyik közterén ki fogják végezni. Harmincz vezető már a börtönben titokban kivégezték. Tegnap ide érkezett a Pobjedonoszceev hadihajó, hogy hetveneg matrózt, a ki az ezen a hajón végbement lázadásban részt vett, elvigyen. A Pobjedonoszceev egészen új legénységet kap.

Pétórvár, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) Kronstadtban a haditörvényszék elasztófalaira ítélte 26 tengerészeit tartólkóst, akik a zászlóalj gyakorlata közben két tisztüket szuronyokkal megölték. Tizenkét órával az ítélet kihirdetése után végrehajtották a tömeges kivégzést a tengerészeti fogház udvarán. A lázadó tengerész-zászlóaljat a kaszárnyában kózákság őrzi. A zászlóaljat végképp fel fogják oszlatni és legénységét a gyalogos csapatok közé fogják besorozni.

Odessza, jul. 14. A békebírósg előtt tegnap szakkét ember állott fosztogatással és gyújtogatással vádolva. A bíróság hetvenegé vádlottat fölmentett, a többi huszonnégyezet pedig hat hétig terjedő fogságra ítélte, a melybe beszámítva a két heti vizsgálati fogságot. Alálantól az is hiszik, hogy a fölmentett vádlottaknak is részük volt a fosztogatásban és a gyújtogatásban s a rendkívül lanya ítéletet fíntetésnek tekintik a katonai hatóságok ellen. A békebírók nem állami-hivatások, hanem a lakosság választja meg őket és ez az ítélet arról a rendkívül súlyos konfliktusról tanuskodik, a mely városi és katonai hatóságok között főnmáll. A közönség helyesli az egybe ítéletet.

Az odesszai károok.

Pétórvár, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) Gróf Ignatiev az odesszai károkat hivatalosan jelentésében 50 millió dollárra becsüli és azt állítja, hogy

a zavargások idején 1500 ember vesztette életét.

Szuvalov gyilkosa.

London, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) Az Evening Standardnak táviratozza moszkvai tudósítója, hogy Szuvalov gyilkosának személyazonosságát sikerült megállapítani: Kulakovski volt moszkvai elemi népiszkolai tanító, a ki számkivetésben volt Szibériában, ott politikai vétekkel érintkezésbe lépett és a forradalmi pártához csatlakozott. Az oroszországi központi forradalmi szervezet bizta meg Szuvalov megölésével.

Vegyes hírek.

Pétórvár, jul. 14. A liebau és odesszai fegyverraktárakból nagyon sok puskát és töltést elloptak.

Berlin, jul. 14.

(Saját tudósítónktól.) Pétórvárról jelentik: Lodzban szociálista zsidók tüntetést rendeztek és vörös zászlókkal vonultak végig az utcákon. Gyalogos katonák szétkergettek őket és kettőjüket veszedelmesen, néhányat pedig könnyebben sebesítettek meg. Egy Gutkin nevű háztulajdonost, akit a rendőrség besugóljának tartottak, ismeretlen ember három revolverlövéllyel megölt.

Varsó, jul. 14.

(Saját tudósítónktól.) Számos menekülő érkezik ide Minzskből, a hol a helyzet nagyon komoly. A munkások folytonosan zavarognak és a rendőrség naponként sok embert letartóztat.

Szbasztopol, jul. 14.

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel kilencz órakor gázmise volt a Potemkin megölt tisztjeinek lelkiüdvéert.

A Kaukázusból.

Pétórvár, jul. 14.

Egy mai kommuniké közli, hogy a kaukázusi események az elmúlt két héten a filizsi forradalmi párt műve volt, melynek az volt a célja, hogy az ottani gazdasági életet megzavarja. Az orosz munkásnép Filizsben konzervatív elem, miert is megmagyarázható többeknek a forradalmároktól való megelétése. A filizsi bombamerénylre vonatkozó hírt a hivatalos lap olyanformán egészíti ki, hogy a filizsi kerületből eredő 11-diki jelentés szerint ott bombakészítő műhely fedezték föl, melyben megöltözt és huszonnégy nem kész dinamitombát, valamint ötszáz csomag dinamitot, nitroglicerint stb. találtak. A rendőrség megakadályozta a bombakészítők ama kísérletét, hogy az egész laboratóriumot fölbombantsák. Házkutatás közben a szomszéd kerületben puskák és revolvéroketek veltottak. Tizenegy embert letartóztattak. Az egyik laboráns megölte magát a börtönben.

Konstantinápoly, jul. 14.

A legújabb határozat szerint a Boszporusz főfegyverezése husz darab 24 centiméteres Krupp-ágyut, továbbá két 15 centiméteres Armstrong-ágyut használnak föl. Eddig nyolcz Krupp-ágyut szállítottak.

A háború.

Az orosz-japán háborúra vonatkozólag ma keres hírek érkeztek. A legfontosabb köztük az, hogy a czár Wittét bízta meg a béketárgyalások vezetésével, még pedig oly hatalommal, hogy a békeszerződést is megköttheti. Egy másik fontos jelentés az, hogy a japánok Szakhalin szigetén szuronyrohamot intéztek az oroszok ellen.

Mai távirataink egyébként a következők:

Witte a békekötést.

London, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) Witte csak akkor vállalkozott a békekonferencia vezetésére, a mikor a czár teljes hatalommal ruházta fel, hogy a békeszerződést is megköttheti. A czár tegnap este írta alá Peterhofban a Witte kinevezéséről szóló dekrétumot.

Orosz és japán értékek emelkedése.

London, jul. 14. (Saját tudósítónktól.) Az angliai tőzsdéken az orosz- és a japán értékek rohamosan emelkedtek ma, mikor híre jött, hogy a czár Wittét bízta meg Oroszország nevében a béketárgyalások vezetésével.

Korzakovsk bevétele.

London, jul. 14. A Daily Teleg. Korzakovsk bevételeiről még a következő részleteket jelenti: A japáni torpedóflotta Korzakovsk irányában haladt és elérte az Endeima-fokot, melyre a tüzelet délelőtt 11 órakor nyitotta meg. A Novik cirkáló a japánok megfeneklett állapotban tehetetlenül és félig víz alatt találták. A japánok bombázására az oroszok viszonzóul 3-4 gránátot lőttek ki, azután elpusztították az erődöt és a barakkokat felgyújtották. Egszere az egyik raktárból hatalmas robbanás hallatszott. A romok magasan a levegőbe röpültek, a robbanás ereje sziklatömegeket tépett fel és a tengerbe dobtá. Az erődben a japánok nehéz ágyukat találtak, a melyeket úgy látszik, sebtében vontattak fel, úgy, hogy még nem is voltak elegendő felszerelve. Ezek az ágyuk a robbandkor sértetlenek maradtak. A mikor a partraszállt japáni legénység felkapaszkodott a vár fokára, megpillantotta Korzakovsk fútczáját. Az orosz csapatok iszonyu zúrza-

varban minden irányban szétfutkostak. A nép fosztogatva járta be az utcákat és gyujtogatott. Mások a lehető legnagyobb gyorsasággal kifelé igyekeztek a városból. A város összes polgárain a legnagyobb pánik vett erőt és sokan saját házaikat gyujtották fel. A tüzvész a várost harmadfél napig pusztította. Az utcák most el vannak hagyva és romokban hevernek. A japáni konzulátus tövig legett. Amikor a lakók meghallották, hogy a japánok a magántulajdont tisztelik, sokan visszatértek a városba.

KÜLFÖLD.

A franciaia amnezia-javaslat.

— Kegyelem, vagy amnezia? —

Hirt adunk arról, hogy a franciaia parlament tegnap ülésen került tárgyalás alá az amnezia-törvényjavaslat. A javaslat ellen a monarchista-pártok szenvedélyes vitát provokáltak, ami előre volt látható már azért is, mert Deroulédenek és társainak a javaslat nem amneziait, hanem kegyelmet akart adni. Rosambe és Lasies bonapartista képviselők hevesen megtámadták a javaslatot és általa a kormányt, mert nem tesz különbséget politikai elítelt és más közönséges büntettes között. A heves támadás után a köz-társaságellenes pártokat azonban vártan meglepetés érte. Felállott ugyanis Brisson és a köz-társasági pártok felé fordulva, felszólította őket, hogy a monarchisták támadásaival szemben ne szavazzák meg a javaslatot. Ez volt, úgy látszik, a megbeszélj jeladás, mert erre a kormány visszavonta a javaslatot, a mi minos meglepetést keltett a javaslat ellenzői körében. Ők ugyanis ép a politikai helyzet összekuszálása érdekében kívánták a javaslat életbeéptetését, ez azonban nem következett be s röviddel több a miniszter-elnök bemutatja az ülésnek pedig szerőrlő szöveg dekrétumot. Minthogy pedig a parlamentben a javaslatot visszavonták, a szám-üzölteknek egyszeri minisztertanács határo- zati alapján kegyelmezték meg. Ezt a kegyelmet, amely tehát direkt a kormány nagylelkűségéből ered, Derouledé, Buffet, Lor-Saluces nem akarják elfogadni, amiből persze újabb politikai szenczáció keletkezett, amelyről a következő távirati tudósításban számolunk be:

Páris, jul. 14.

Buffet és Lor-Saluces rojalista számozottk Brüsszelből a köz-társasági elnököz táviratot intéztek, melyben heves módon megtámadják és a megkegyelmezést megalázásnak és szégyennek mondják. Buffet táviratát a következő szavakkal fejezi be: Törvényes eszközök akarok kezbe adni, hogy kizárhasson engem a kegyelem e tényéből. Gróf Lor-Saluces kijelentette, hogy a megkegyelmezést megvetéssel veszi tudomásul.

Páris, jul. 14.

A mai hivatalos lap nem közölte a várt megkegyelmező határozatot. Lehetőségnek tartják, hogy ez Buffet és gróf Lor-Saluces táviratainak következvénye.

Páris, jul. 14.

A megkegyelmező rendelet megsemmisíti mindazokat a fegyelmi eljárásokat, a melyeket a besúgás miatt vádolt emberek ellen megindítottak és azokra is kiterjeszkedik, a kik politikai bántettek miatt Franciaországból száműzve voltak. Ezek: Derouledé, gróf Buffet és gróf Lor-Saluces. Derouledé ez idő szerint Szan-Szabasztianban van, a másik kettő Brüsszelben tartózkodik. Mikor barátaik tudatták velük a megkegyelmezést, őszinte örömközt fejezték ki, hogy Franciaországba visszaterhelnek és azonnal meg is tették az elő-készületeket, hogy hazautazhassanak. Derouledé barátai azt táviratozták, hogy amnezia hiányában fogadják el a megkegyelmezést és térjen vissza országba. Marcell Habert naczionálista képviselő még tegnap elutasított Szan-Szabasztianba, hogy Derouledét elkísierje Franciaországba, a hol a hazafias liga türelmetlenül várja. A másik két számozott szintén visszatér ugyan Franciaországba, előbb azonban mind a ketten tiltakoznak. Gróf Lor-Saluces terjedelmes sértő táviratot akart küldeni a köz-társaság elnökének, de úgy látszik, hogy ettől a szándékától elállott. Gróf Buffet távirata is elegendő bántó; a többi közt ezt mondja benne:

„Őn megkegyelmezésével méltatlan emberekkel hány engem össze. Az őn megkegyelmezése nélkül is még ma visszatértem volna Franciaországba. Módot akarok önnek nyujtani arra, hogy engem ebből a zavaros kegyelből kirekeszzen.

Derouledé elhalasztotta Franciaországba való elutazását, mert Mária Krisztina királyné meghívta, hogy bucsukihallgatáson fogadják. Az amnezia-javaslat elvetésének az lesz a következménye, hogy a bántetés jogi következményei tovább is főnnállanak, holott amnezia esetében ezek is megszűntek volna. A megkegyelmezettek nem lesznek megváltathatók és csak amnezia útján nyerhetik vissza teljes polgári jogjaikat.

Páris, jul. 14.

Buffet gróf ma reggel ideérkezett. A vasuton nem történt incidens.

Páris, jul. 14.

A sajtó szóvá teszi a tegnapi kamarai zajos jeleneteket. A legtöbb lap sajnálja, hogy az

amnezia törvényjavaslatot el kellett napolni, amiért főképpen Lasies szenvedelmes kitéréseit okozták. A naczionalista lapok Lasiest menteni akarják, ki ha forma dolgában heves és ügyetlen is volt, lényegileg azonban igaza volt. Különbön híre jár, hogy a mérsékelt köztársasági párt vezetői Ribot és Renoul Morniere el voltak tökéve, hogy a besúgást illető kikezdés miatt az egész amnezia-javaslat ellen szavaznak. Derouledé hívei azt mondják, hogy hevesen fognak küzdeni Lasies ellen. Lasies szavát szegte, mert megígérte, hogy rövid nyilatkozatra szorítokzik és nem sodorja veszedelmebe a javaslat elfogadását. A hazafias liga választmánya táviratozták Deroulédenek, hogy tekintettel a fenforög körülményekre, fogadják el az amnezia-t, mert kötelessége haladéktalanul visszatérni Párisba, hogy a huzáját szolgálja.

A kereskedelmi szerződés az osztrák urakháza. Mint bécsi tudósítónk jelenti, az osztrák urakháza ma tárgyalta a német kereskedelmi szerződést. Inana-Sterneg elfogadásra ajánlotta a szerződést. Terjedelmes indokolásban hangsúlyozta, hogy a kormányt előszörő feladatát képezte Ausztria gazdasági függetlenségének biztosítása, tekintet nélkül a magyarországi viszonyokra. Gróf Kneufstein a munkásosztály védőrajja ellen nyilatkozott, báró Call kereskedelmi miniszter kifejtette a német kereskedelmi szerződés jelentőségét. A miniszter hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi szerződést a monarchia közönségének alapján kötötték meg, nem tartja aktuálisnak a kereskedelmi politikai téren azt a kérdést, hogy mi történjék, ha a költségetes és a monarchia egyik államában nem szavaztatnék meg és ama reménynek adott kifejezést, hogy a kereskedelmi politikai és gazdasági érdekek közössége lehetővé fogja tenni, hogy ez a szerződés úgy lépjen életbe, amint megkötöttet. Az eladó zürzavara után az urakháza a német kereskedelmi szerződést elfogadta.

A német kancellár Norderneyben.

Jelentették, hogy Bülow herceg német birodalmi kancellár Norderneybe érkezett, ahol állítólag a német politika és diplomácia sokféle változatra, izgalmai után pihenést keres magának. A kancellár azonban még sem pihen. Legújában ugyanis azt jelenti, hogy egész hivatalnoksereg kíséri a kancellárt, aki az északi-tengeri fürdőből is intenzi szokat a birodalom ügyeit. Emlékeztet meg, hogy a mult évben az orosz kereskedelmi szerződéséről szóló tárgyalások is Norderneyben folytak. A kancellár szabadságot nem lehet úgy venni, mint ha Berlinben teljes nyári csend állott volna be a politikában, bár igaz, hogy a Marokkó miatt támadt német-francia konfliktus elsimítása végét vetette az utóbbi hetek politikai feszültségének. Hátra van még a marokói konferencia előkészítése, programjának a szultán hozzájárulásával való megállapítása, ami hosszabb időt vesz igénybe s dolgot ad Bülownak Norderneyben is.

Az új orosz tengerészeti miniszter.

Oroszországban már ismeretes politikai és társadalmi derűját mi sem jellemzi jobban, mint az a gyakori változás a központi kormányzás élen és a rendezési közigazgatás-nál, a melyről több ízben emlékeztünk meg. Tegnapielő, mint jelentették, Avellan helyébe a czár Birilev tengernagyot nevezte ki tengerészeti miniszternek. A kinevezést kísérő ezári kézirat, amelynek szövegét lapunk mai számban közöltük, oly siralmas beismerése a züllött orosz flottaviszonyoknak, hogy azokon Birilev nehezen fog segíteni tudni.

Birilev tengernagy hatvanéves ember és kitűnően képzett tengerész hírében áll. 1859 óta tagja a tengerészetnek. Mint tengerész-tiszt különböző hadihajókon szolgált s mindenütt kitűnt nagy kötelességtudásával. Első önálló állása volt, amikor kineveztek az Admiral Lazarev fregatt parancsnokává. Később Voriv torpedónaszád parancsnokává, azután az Ijin cirkáló kapitánya lett. Néhány év múlva a Minia cirkálóra került, azután a Szisszój Veliki, majd az Uszakov parancsnoka lett, míg 1897-ben a tűzérhajóhadosztály parancsnokává nevezték ki. Később parancsnoka lett a középtengeri hajórajnak s ebben a minőségében Franciaországban is járt, a hol nagy szerepet játszott az orosz-francia barátkozás ünnepein. 1901-ben a hali flotta vezetését bízták rá s ez állását megtartotta 1904-ig, a mikor a kronstadti kikötő főparancsnoka lett. Körülbelül két hónapig ezeltől Vladivosztocka küldték, hogy az ottani erődítéseket megsemméltje. Birilevhez az oroszok nagy reményeket fűznek, mert hajlithatatlann energijua embernek ismerik. Hogy mennyiben valósulnak meg ezek a remények, arról jövendőnkül nagyon is korai volna, mert első sorban meg kell teremteni az elpusztult orosz flottát. Mindenesetre kérdéses, hogy ez a hosszú időt Birilev mint aktív miniszter megéri-e.

A japán hadsereg ruházati reformja.

A praktikus érzékű japáni hadvezetéség, a mely minden tapasztalatát ténynyel számol vet, most a japán hadsereg ruházati alakítását el. Londonból táviratokat ugyanis, hogy a japán hadsereg egészen új egyenruhát kap. A tisztek és a közlegények egészen egyforma káki-egyenruhát kapnak és tisztek és közlegények között az egyetlen megkülönböztetés a válszalagon lesz látható.

Miniszterválság Spanyolországban.

Ismét miniszterválság van készülöben Spanyolországban. Madridi politikai körökben ugyanis híre jár, hogy a miniszterválság elvételén, mert a pénzügyminiszter be akarja nyujtani a lemondását.

EGYHÁZAK.

Egyházkerületi közgyűlés.

A dunántúli ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület, mint Kőszegről jelenti, ma kisebb jelentőségű ügyek tárgyalása után bejezte ülését. Részletes tudósításunk a következő: A mai ülésen a pénzügyi bizottság indítványozta, hogy az egyházkerület a husz legidősebb lelkészének, addig is, amíg a korpótlékok rendezhetők lesznek, működési segély címzen bizonyos összeget folyósítson. Javasolta, hogy erre a célra már most 4000 koronát fordítson az egyházkerület, minden egyes lelkésznek 200-200 korona pótlékok juttatván.

Jausz Viktor indokolta meg ennek szükségét. Rámutatott a lelkészek hivatásának fontosságára s ezzel szemben sorsuk mostohaaságára. Egész életük nélkülözés, nyomorgás. Legalább aggyokra tegyen, akiért lehet valamit a kerület.

A közgyűlés a javaslat értelmében határozott. Gyurácz püspök indítványára kimondták azt is, hogy nemcsak a lelkészeknek, hanem az öreg tanítóknak is adnak ilyen segélyt. A segély összegét s a segélyezendőket számtól évről-évre állapítják meg.

A kerület hozzájárult ahhoz, hogy a pozsonyi mintájára az eperjesi és soproni teológiát is az egyetemes egyház vegye birtokába.

Felolították a Baldácsy, Kézai s államsegélyeket. A püspök mellett egy másodlétszi állást rendeztetettek 2400 korona fizetéssel, 600 korona lakpénzzel.

Az egyházkerületi misszióügyi bizottság jelentése alapján bizottság küldtek ki, azzal az utasítással, hogy a bizottság Zagrának az egyházkerülethez való viszonyát vizsgálja meg s arról legyen jelentés a legközelebbi kerületi közgyűlésnek.

A paróchiális könyvtárak ügyében halasztási indítványt tettek s a közgyűlés ennek elfogadásával kimondta, hogy ennek az ügynek végleges eldöntése előtt, bevárja a lelkésztervezetek jelentését.

Az egyházmezők számadásait Stettner Gyula számvérő jelentése alapján tudomásul vette.

A zala-és zendvidéki bizottságületek alapszabályait csak a népiszkolai tanítóság véleményének meghallgatása után hagyja jóvá a kerület.

Béla Lajos a kerület birtokvásárlása ügyében tett jelentést. A kerület költségeiben, papirokban fekvő tökéjét birtokvásárlásra kívánja fordítani. Igaz, hogy így kamatokban veszteséget szenvedne, de tökéje biztosabb elhelyezést nyerne s azzal, hogy csak a birtok árának felét fizetné, a többlet amortizáció s költségekkel szemben, idővel vagyonát gyarapítaná a kerület. Gyurácz indítványára végleges elhatározás előtt megvárják a pénzügyi bizottság előterjesztését.

Letárgyalták meg Banesó Antal egyházkerületi levelétörvényszék és a jövő évi kerületi közgyűlés helyiül Bonyhádot fizték ki.

A közgyűlést Gyurácz tisztek haladó imával zárta be.

Az irtalmakos gyűlése.

A magyar belegyűlés irtalmakos rend-e hó 9-től 13-ig tartotta meg rendtartományi választó nagygyűlést Budapesten, Thurzóczy Károly fatományi rendfőnök elnöklése alatt. Ez alkalommal a rend kormánytanácsosává megválasztották: Dubniczky Béni, Lengyel József, Krámer Edé és dr. Wimmer Julián. Tiszteletbeli kormánytanácsosá Pataky Lucidus választották meg. Az egyes rendházak perjel-i ülése: Budapest Thurzóczy Kornél, Pozsonyban Sillányi János, Egerben Szelez Sándor, Szepesváralján Jarvis Hilar, Temesváron Dubniczky Béni, Pápaon Klovcsy Albert, Kismartonban Krámer Edé, Gyúváradon dr. Wimmer Julián, Vácotól Mura Fülöp, Pecest dr. Schick Jaczint, Szakolcán Szepessy Lajos, Zagraban dengyel József és Szatmáron Moscovics Bolzszár.

MOZGÓ KÉPEK.

Sahara császárnéja.

Madame du Dion, I. Jakob Sahara császárnak hosszú éveken át hűséges kísérője, néhány nap óta Bécsben van és már is egy afférek a központjában áll, a mely mindenfelé a legnagyobb fel-főntetést kelti. Tambornino, egy olasz származású gyűnök különféle szerződési ajánlatokkal kereste föl szállóadójában az érdekes variété-énekesnőt, a mely alkalommal kinos jelenet játszódott le: az énekesnők és az énekesnő ugyanis a szűz szoros értelmében összevekedtek.

Lehauy Jakab barátja azt valjja, hogy Tambornino szerződést ígért neki, de csufosan becsapta. Tambornino ellenben azt mondja, hogy tövévés van a szemében, a mennyiben ő azt hitte, hogy a Madame de Dion nevű francia énekesnővel áll összekötésben, a ki jóval híresebb Madame du Dion-nál, s a mennyiben egykor mind a két hölgy bizalmas barátja volt Lehauyának, könnyű volt őket összevetni.

Az érdekes francia divette különben a nem épen előkelő Meidlingben lép föl, a honnan két hét múlva Münchenbe utazik. Bécsben megrobanták az újságírók és hűségüket dicseki, hogy nem jéjtek meg e rohamtól, hanem készségesen felelt a hozzá intézett, többé-kevésbé indiszkrét kérdésekre.

Elmondta a többek közt, hogyan ismerkedett meg Lehauyval:

— Tambornino ur truczczára s kijelentem, hogy 1902. szeptemberében ismerkedtem meg Jacquesal az Aix-les-Bains fürdőben. Akkoriban az ottani nyári színházban játszottam. Egy délutáni előadás után komornám névjegyet adott át, melyen a név állott: «Jacques Lehauy». Csakhamar egy 30 éves elegáns, széke ur lépett a szobámba.

— «Kissasszony az ön szépsége elbájolt, — mondta a látogató, — de nem vehetem feleségül, mert meggyőződtem róla, hogy a világon minden szerencsétlenség a házasságból származik. Csak a legényember lehet igazán boldog. De esküszöm, hogy sohse fogom önt elhagyni. Tudja-e, kik a Lehauyak? Az egész világ leggazdagabb ezukorgyárosai. Atyám már meghalt, de anyám még él Párisban és megszámlálhatan milliói vannak. Nekem nincs foglalkozásem, de valami még él bennem és tudom, hogy a világ egyszer meg fog rólam beszélni.»

— A látogatóból «az én Jacquesom» lett. Négy hónapig utaztunk. A pénze sohsem fogyott ki,

augusztus hónapokban vasárnap a rendelések szünetelnek. A vasárnapi rendelés helyett a munkában lévő tagok részére az inézet orvosai hét-köznap este rendelnek; a rendelés ideje a pénztár irodájában s a gyáraiban megtudható.

— **Andrée követő.** Andrécnek és társainak megrendítő tragédiájára még nagyon élénken emlékszik az emberiség. A félelmet nem ismerő léghajós tudvalevően be akarta bizonyítani, hogy léghajón el lehet jutni az északi pólusig. Két társával s néhány pósta-galambbal felszállt a Spitzbergák legészakibb csucsalá s a szelek szárnyaira bízván léghajóját, a maga és társai életét, a levegőn át akart eljutni az északi sarkhoz. Azóta hét esztendő múlt el. Andrécről és társairól semmi hír sem hallatszott. Az arktikus viharok utóhaték valószínűleg s a tudomány bátor bajnokai ott vesztették életüket merhetetlen jéghegyek között. A tudomány megőrző emlékeit s ama hősök soraiba iktatja, akik megtudták halni a tudományért. Tragikus sorsuk azonban nem riasztotta vissza azokat, akikben ég és lóbog a tudomány-szomj. Párisból érkezik a jelentés, hogy Marcellus névű francia léghajós hasonló módon akar az északi sarkra jutni. Egy léghajót konstruált, mely sokkal tökéle-tesebb, mint az volt, amelyen Andrée utra-elt, mert motor is lesz rajta. Ezt a motort csak két légáramlatban hozza működésbe. A motor nem nagy és 200 óráig működhet megkiszáradás nélkül. A kosár nem halovált lesz a gömbhöz erősítve, hanem vastag ponyvákkal, miáltal széláradatból fog függni és másrészt az idő viszontagságai ellen is jobb menedéket nyújt. A gázkihasználás-készlet a kosáron lesz elhelyezve, miáltal a léghajó könnyen irányítható. A kosár tetején egy csapadék van arra az eshetőségre, hogy ha esnap a léghajó a tengerbe bukna, a kosár el ne merüljön. Marcellus most még egy oly anyagot akar magával vinni, amely a gáz túlságos lehűlését megakadályozza, mert azon a véleményen van, hogy a gáznek a rendkívül magas és hideg rétegekben történő nagymértű lehűlése nagyjontosságú az expedíció sikerére és azt hiszi, hogy Andrée szerencselensége is ez volt az előidézője. Az expedícióban Marcellaon kívül még 3-4 kísérő fog résztvenni, akik a kosár szerkezeti irányítását fogják tartani majd megfigyeléseiket. Dróttalan távirókészletet is visznek magukkal, amelynek segítségével a léghajó utjáról időközönként jelentéseket akarnak tenni. Az expedíció költségei 90.000 frankra rughak.

— **A tökéletesen tűzvész megvizsgálása.** A napokban Töketeresen nagy tűzvész pusztított, melynek mintegy hatvan ház esett áldozatul. Az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének megbízásából most Lukács Gyula szövetkezi előadó a veszedelem színhelyére utazott, hogy a tűzveszedelméről szakfelügyelet készítsen a szövetségi elnökség és a helygimnázium számára.

— **Új márványbánya Erdélyben.** A fogaras vármegyéhez tartozó Árpás község határában, mint Fogarasvárytól írják, Altmann, a Mazi Luigi-cég tulajdonosa, értékes márványbányát fedezett fel. Csodálatos tisztaságú, ezelen csodára statárua és bianco poin márvány olyan hatalmas tömbökben fekszik ebben a bányában, hogy értéke milliokra tehető. A bánya tele a gróf Teleki Sándor volt, a kitől az állam vette meg. Ma az államot a nagyszobeni bánya-ársaság, Pauly és társa bírja bérben.

— **Száz szép asszony utazása.** Londonból jelentik: Az Egyesült-Államok Ohio, Kentucky és Indiana államainak száz legszebb asszonya érkezett ma ide, hogy innen középútra induljan. Ez az utazás egy szépségverseny nyemrénye, a melylyel egy Cincinatiban megjelenő újság kedves-dök a szép hölgyeknek. Az újság tavaly az Egyesült-Államok háromszáz legnépszerűbb asszonyát küldte el a saint-louis-i kiállításra, az ideig pedig szépségversenyt rendezett az említett három államban s a nyerteseket, minden városból egy asszonyt és egy leányt, európai sáttúra küldi. A társaságban csak egy férfi van az újság tulajdonosa, a ki a családjaival utazik. Londonból Parisha utazik a szép társaság, onnan pedig a kontinens többi nagyvárosába. Nincs kizárva, hogy a szépséges amerikai hölgyek, a mi ilyen-szerű városunkat is megáldogják.

— **A vetéskapitán.** Worscháck címzetes püspök és főbíró — mint Eszékől süröngözik — Eráhosius István kapitány felfüg-gesztette állását. A kapitány több sulyo-sabb természetű vétségével vádolják.

— **A külföldi diákok ellen.** Berlinből távirják: A német egyetemek tanácsai elhatározták, hogy újabb rendszabályokat lépjenek életbe a külföldi, különösen a lengyel és orosz diákok bevitelére ellen. A német egyetemeken a külföldi diákoknak már a jövő iskolai év elején nagy mértékben meg fogják nehezíteni a föl-végl.

— **A Potemkin matrózai.** Bécseből írják, hogy a »Knyáz Potemkin« lázadó matrózai közül hatan tegnap délután a budapesti gyorsvonaton Bécsebe érkeztek. A matrózákat egy Deutsch Árm-ni nevű ember vezette, a ki az orosz forradalmi párt tagja. A matrózok Bécseből tovább utaztak nyugat felé.

— **Vilamos elgázolás.** Ma ismét villamos elgázolás történt a fővárosban. Az áldozat Zsidó Károly tizenkilenc éves villamos vasúti váltóról, Budán, a Hadik-kaszárnya előtt igazgatta ma délelőtt tíz óra tájban a sinekét a mikor arra robotgott a közúti villamosvasut egyik kocsija és elütötte. A szerencsétlen fiatalember a kerekék alá került, a melyek borzalmasan összezúrták. A mentők az első segítségnyújtása után beállí-

tották a Rókus-kórházba, a hol most a halálát vívódik. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kiderítse, kit terhel a szerencselenségre a felelőség.

— **A bohócok kutyája.** A közönség kedvenceinek, a Willand fiúknak nagy a szomorúságuk. Hűséges kutyájuk, az ugynevezett bika-kutya rejtelmek körülmények közt eltűnt. A hatalmas borjú nagyságú fekete állat, amelylyel a Willand-fiúvek a bikaival parádiznak t mutat-tak be, a cirksus istállója mellett meg volt lan-cszolva. Valószínű, hogy a szép értékes állatot valaki ellopta. A Willand-testvérek feljelenté-tettek a rendőrségen és jutalmat tűztek ki annak, aki a bika-kutyát előkeríti.

— **Braun Márkus jelentése.** Londonon át érkezett amerikai távirat alapján ma is ismer-eltük ma Braun Márkust az Egyesült-Államok elnökehez intézett jelentését, melyben egyebek közt azt mondja, hogy »kénytelen volt leleplezni bizonyos visszaéléseket a magyarországi kivándorlás körül és hogy Magyarországra az illetékes hatóságok tudomásával gyakran büntetés nélkül utaznak tömegesen Amerikába és megőrjék, hogy ha a fogházak szűnnek el, elteltek is vannak a kirándorlókat. Illetékes heven kijelentik, hogy a fenti állítások, ha azokat Braun Márkus csakugyan megtette volna, tendenciózus való-talanságok.

— **A Rajecsfürdő igazgatósága** állami és magánfelügyeletnek, illetve alkalmazottak ak május 15-től június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbérre 50 százalékos, az I. koronás I. osztályú tükörfürdőjegy-eknél szintén 50 százalékos és az ételárknál pedig 10 százalékos kedvezményt nyújt.

— **Életunt varróleány.** A nyár-utcai Hun-gária-fürdőben ma délután öngyilkoskodik kísérlet meg Spira Gizella 17 éves varróleány. Szublim-mással megmérgezte magát s s segítségül hívott mentők élevezélyes beavatás sértülésekké vitték a Rókus-kórházba. Tragikus tettenek okát nem tudják.

— **Rigymarács.** Déváról jelentik: Vormaga községben Vojka Lázár birtokán buzárt arattak a munkások. Aratás közben egy murges kigyó mártott elő és Pópa Mária leányt lábán meg-marta. A leány azonnal megbetegedett és egész teste felpuadt. A leányt, kinek állapota aggasztó, a dévai kórházba szállították.

— **Tejferme a legjobb tejből készült,** nagy táperű, kellemes zamatu. Kapható minden ká-véházban, tejcsarnokban és fűszerkereskedésben. Főrekrár: Goldmann József, István-ut 23.

GYÁSZROVAT.

Idb. kisfaludi Liphay Pál földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, é. hónap 12-én 63 éves korában hirtelen meghalt Kecskenémet.

Kaszás József, Balmazújváros község főjegyzője, é. hónap 12-én életének 53-ik, boldog házasságának 25-ik évében súlyos betegség után meghalt Balmazújvárosban.

TÁVIRATOK

A francia nemzeti ünnep.

Paris, jul. 14. A nemzeti ünnep alkalmából ma nagy csapatszemle volt. A szentle-ant Loubet elnök katonai dejeuner adott, melyen résztvettek a miniszterek és a Brestben horonyzó angol hajóhad tisztjei.

Az elnök megkérte a hadügyminisztert, hogy az ő valamint a kormány nevében fej-lesse ki szerencselenségeit a csapatoknak. Örömmel konstatalja, hogy hála a tiszték odaadásának és a jóindulatnak, mely mindnyá-jukat előlthi, a csapatok kiképzése, fegyelmé-s és kitartása egyre fokozódik. A köztársaság joggal büszke hadseregére, a melyre szá-míthat, hogy biztosítsa Franciaország be-tesületét és a békét.

Paris, jul. 14. Délelőtt a hazafias liga megtartotta a szokásos felvonulást a strasz-burgi emlékhöz.

A macedóniai forrongás.

Szofia, jul. 14. Macedóniából érkező ma-galjelentés szerint a monasztiri forradalmi bizottság abból az alkalmából, hogy egy állítólag ártatlan bolgár halálra ítélték, Hilmi basához és a két polgári ügyvivőhöz fenyegető levelet intézett, amelyekben az ítélet végrehajtása esetére személyes boszut helyeznek kilátásba.

Konstantinápoly, jul. 14. A három mac-zedon vilajetben gárduzódkoló görög és szerb bandákról készített hivatalos statisz-tika szerint ez évi márczius óta 44 görögöt és 97 szerbet megöltek, 83 görögöt és 4 szerbet elfogtak.

Elpusztult hajó.

Bréma, jul. 14. A hajótörötték megmen-tésére szolgáló német társaság Vangeoroop-mentőállomásáról azt táviratozták, hogy jú-lius 14-iken az innen nem messze elsüllyedt Ville nevű kutter tíz embere elpusztult a Bismarck nevű mentőbárákával együtt.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.

Baza helyben	juul. 14.	juul. 13.
juul. 14.	94.60	97.50
juul. 13.	92.12	94.12
szept.-re	88.33	89.63
decz-re		

Irányszat: állandó.	1.—	1.—
Gabonaszállítási-díj		
Liverpoolba	60.75	60.88
Tengeri július-ra	61.75	62.—
szept.-re	60.75	60.88
decz-re		
Irányszat: állandó.		
Newyork.		
Gyapót Newyorkban helyben 10.40		
(—) legnap júli-ra 10.41 (—), gyapót okt.-re		
10.50 (—), gyapót New-Orleansban, helyben 10.63		
(9.75), Petroleum: Standard White Newyorkban 6.93		
(6.90), petroleum Stand White Philadelphiában 6.85		
(6.85), petroleum Refined in Cases 9.60 (9.60), petroleum Credit Balances at Oil City 127.— (127.—)		
Zsír: Western steam 7.30 (7.20), zsír Rohe és Brothers 7.35 (7.35), Káva: fair Rio 7 sz. — 8.12 (—) káva juni-ra 6.80 (—), káva (szept.-re 8.23—8.9.) Lízit: Spring Wheat Clear 15.8 — (8.50) Csukor: — (—) On — (—) (—) — (—) Ríz — (—) (15.—).		

Chicago. — Zárul. —

Boza július-ra	86.63	88.50
szept.-re	84.—	85.25
Tengeri júli-ra	86.38	86.12

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

— **Az Országos Magyar Színészegyesület** központi irodájában most a folyó ügyeket nem tart s a legközelebbi ülése szeptember 5-én lesz.

— **A müncheni Wagner- és Mozart esték.** A müncheni udvari színházi intendatura most teszi közzé a nyári ünnepi előadások sorozatát, mely augusztus 7-étől szeptember 21-ig terjed és a mely Wagner és Mozart műveit foglalja magában.

— **Latín színelőadás.** A hallei filológiai tár-sulat Terenzus «Eunuchus» című darabját az eredeti szövegében hozta színi. Az előadás egy a beállítás, mint a jelmezek tekintetében, teljes-n megfelelt a drab keletkezési kora, viszonyának, sőt a latin szövegű színlapon a közreműködők neveit is latinizáltak. Az előadás kitűnően sikerült.

— **A pozsonyi Petőfi-szobor.** A pozsonyi Petőfi-szobor bizottsága Broly Tivadar polgár-mester elnökével ülést tartott Radnai Béla szobrászművész várbani műtermében, melyen megtekintették a pozsony város számára mála meg-rendelt Petőfi-szobor harmadnagyságú mintáját. A bizottság a mintánál minden tekintetben sikerült művészi alkotásnak találta s megbízta a mű-vezető végleges nagyságú szobor elkészítésé-vel. Ugyancsak elfogadták Scheer műtől-tök tervét, a melyek szerint a szobor építé-szeti része készülni fog. Itt említjük meg egyuttal, hogy a bizottság Radnai Béla, Broly polgár-mester indítványára 1908 évig, a szobor elkészültéig minden baleset ellen biztosította.

— **Reinhardt Miksa tervai.** Berlinből írják, hogy Reinhardt Miksa színiárgazató úgy osztotta be a jövő szezon játéktervét, hogy a Deutsches Theaterben a klasszikus, a Neues Theaterben pedig a modern színművet fogja ápolni.

— **Mókásokok.** Második kiadást ért már el Duray Jánosnak »Mókások vagy tréfa az élet bulzáma« című könyve. Nagyobb bizonyíték a munka jósága mellett nem is kell. Talpraesett, zamatos adomák követik itt egymást pompás illusztrációkkal tarkítva. A háromszáz lapos kötet ára mindössze egy korona. Megrendelhető a szer-zőnél (Duray János, Budapest, I. kerület, Isten-hegyi-ut 32.) vagy pedig a nyomdáiban. (Barca József, Budapest, IV. kerület, Váci-utca 60.)

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A légszuszvillágítás kérdése.** A tanács a légszuszvillágítás kérdés megoldása dolgában elhatározta, hogy a középítési igazgató és a köz-építési ügyosztály vezetője által bemutatott elő-jértesítésnek felülvizsgálására szakértőket a Jé-gzsef-műegyetem tanári karának két tagját kéri föl, a kiknek a légszuszvillágításra vonatkozó minden adatot rendelkezésére fog bocsátani. E szakértők, a kiket a műegyetem rektora fog ki-jelölni, hivatva lesznek kimerítő és kellőképpen megokolt választ adni arra a tizenhárom kérdé-pontra, a miket a tanács megállapított. E kérdé-pontok arra vonatkoznak, hogy mennyi az egyes gárgyárakban a termelés most és mennyire lehet a termelőképesseget fokozni? Mely időpontra lesz képes a főváros a jelenlegi telepeken ter-melhető légszuszvillágító fókózó szűrésleltet el-látni? Milyen hatással lesz a légszuszvillagítá-sra, ha a főváros külső részeiben vilamos vil-ágítást fognak alkalmazni? Műszaki szempontból ajánlatos-e a jószuszvillagító telepek 1930-ig való fentartása, ha pedig nem, milyen termelőképes-séggel és mennyi befektetési költséggel kell új légszuszvillagítókat üzembe helyezni? A gárgyár-táshoz felhasználható anyagok beszerzési ára és a nyert meléktermények forgalmi egységárai el-fogadhatók-e és olyanok-e, hogy a közeli jövőben is irányadónak szolgálhassanak.

— **Építkezési mizeriák.** A tanács tegnapi ülésén két irányban tett figyelemreméltó előter-jesztést a magánépítési ügyosztály, ugyanis intéz-kedéseket kért a magánépítkezésekkel tapasztalt visszaélések ellen és az építkezések alkalmával előfordult balesetek megakadályozását illetőleg. Az ügyosztályi jelentése szerint a műszaki ellen-őrzés hiá-yossága miatt sokan a jóváhagyott ter-vektől eltérően építenek. Nagy baj az is, hogy sok a kontrá. A tanács kimondta, hogy a mér-nöki hivatal újraszervezéséről gondoskodik egy a jobb műszaki ellenőrzésről. Ez érdeket ipar-estítelekhez pedig felhívást intézett, hogy állítsák össze a szakiparosok névjegyzékét, hogy ki mire vállalkozhatik törvényesen. A baleseteket illetőleg az ügyosztály azt jelentette tegnap, hogy az 1898. évet kivéve, Európa valamennyi nagyvárosa közül Budapestet volt legkevésbé baleset. A kormány különben már 1901-ben szabályrende-letet dolgozott ki, a melyben elrendeli a szűke-ség óvintézkedéseket. A szabályrendelet sür-gősen tárgyalja valamennyi fórum s csak ki kö-lene adni, de a kormány máig sem adta ki. A tanács tegnapi üléséből megsűrgette a szabá-lyrendelet kiadását.

— **Csatornázási ügyek.** A hatodik kerületi előjáróság azt tapasztalta, hogy a legutóbbi nagy esőzések alkalmával: több Andrásy-uti háza pin-céje vizzel tel meg. Az előjáróság kuttata a baj okát s arra a fölfedezésre jutott, hogy az Andrásy-ut két oldalán elvonuló régi csehszator-nák meg fokozatos tisztogatás mellett sem képe-sék az Andrásy-ut házaiban összegyűlt nagyobb mennyiségű szennyviz levezetésére. A beéjúk tor-koló és újabban épült Felszűrődeszki, Kis János-utcai, Rózsa- és Kemnitzer-utcai mellettyűtő-csatornák pedig erre a célra szintén nem képe-ségek. Az előjáróság kéri a tanácsot, hogy a fenforogó bajok orvoslása iránt sürgősen intéz-keg. — A tanács a körúti főgyűjtő csatornának a Szonydy-utazótól a Teréz-körúton, továbbá folya-tókat a Lipót-körúton, a már elkészült Dunaparti főgyűjtőbe való torkolással, alagszerű kiépíté-sel, valamint az ehhez tartozó csónakház, lejáró-aknak és mellékosztóknak nyílt gödörben való

építésével felmerülő föld-, ács-, kőműves-, kőfa-ragó- és burkolói munkákra nyilvános árlejtést hirdet. Az ajánlatokat folyó évi augusztus 5-én délelőtt 11 óráig kell beadni a középítési ügyosztálynak (Központi városihoz, II. emelet, 254. ajtó).

— **A Népszínház átalakítása** ügyében a népszínházi bizottságnak ma ülése volt. Tudomá-sul vettek, hogy a nézőtér belső szerkezete telje-sen ép és átalakításra nem szorul. A művezető építész jelentést tett a munka haladásáról, beje-lentve, hogy az építéssel ez év november elejére elkészül, a mit a bizottság tudomásul vett.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Ötven koronás kocsirendezők.**

— **A volt hódvelmi miniszter mandátuma.**

Ma nem az ingyenes vacsorajegyek volt-kat napirenden, hanem az ötvenkoronás kocsi-rendezők. A Nyíri-párt kortesei szavazópolgároknak ötven koronát kínáltak és adtak, hogy a kocsiakat rendezzék. A valószínűleg azonban csak azt kívánták tőlük, hogy szavazzanak — persze Nyíri Sándorra.

Az első tanu Kovács Mór kereskedő volt, aki a következőket vallotta:

A választás napján este hat órákor a Vigadó előtt halottam beszélni, hogy a Fiume-szállóban fölvesznek kocsirendezőket jó pénzt. Én is oda mentem. Lehetünk vagy 10—12-en. A másik szobában is voltak. Itam egy pohár sört, mikor azonban ki akartam fizetni, a pénzért azt mondta, hogy ki van fizetve. Hogy ki fizetett helyett-em, nem tudom. A jelen voltak közül meg tudom nevezni Witz Gézát, Khen Ignácot, Herskovics Mihályt, akikről azt halottam és később meg is győződtem róla, hogy dr. Gőz 50 koronáért kocsi-rendezőket fogadta fel őket. A Fiume-szálló Gőz vezetésével a Vigadóba mentünk, ahonnan a kocsirendezői irodába indultak, ahol, miután le-zavaztam, este tizenegy óráig maradtam. A választás után két nappal úgy én, mint Hersko-vics Mihály és Witz Géza Reiner üzletébe men-tünk, ahol Herskovics, Witz és én aláírtunk egy írást, melyben elismertük, hogy mint kocsi-rendező 50 koronát felvettünk. Az összeget Reiner mindjárt ki is fizette.

Balázi detektív a következőket adja elő: A választás napján Krausz butorszálító elhívott engem a Fiume szállóba, a hol láttam, hogy 10—15 egyen iszogatott. Hogy vesztegetés történt-e, azt nem tudom, én pénzt nem kaplam. Tudom, hogy kértek pénzt a szavazatért, sőt én magam is beszéltem egyesekkel, a kik pénzt kér-tek a szavazatukért. En azonban kijelenttem, hogy Sztehlo pártelnök azt mondta, hogy nincs pénz.

Dr. Kozma Jenő a kérvényezők képvisel-ője: — Ön detektív és látja, hogy itt büntetendő események tényálladéka forog fenn, miért nem tartóztatja le az illetőket? — Én, mint választópolgár szerepeltem; vagy detektív vagyok, vagy választópolgár, de különben a letartóztatásra nekem utasításom nem volt és ilyen dolgot utasítás nélkül nem végezhettem. Különben is a szavazatért való penzigérés csak fortély volt, én mint detektív tudom, hogy gyakrai tolvajnak is ígére 50 forintot, hogy csinálja meg azt az ügyet, mire ő megcsinálja, de bizony nem kap egy krajczárt sem. Én a magam szava-zatomért nem kaptam semmit.

Szlovacek tanu a következőket adta elő: A saját szememre vonatkozólag, hogy a szavazatomért pénzt kaptam-e vagy sem, nem kívánok vallomást tenni. A választás napján engem Epstein behívott a Vigadóba, ott rendelt nekem sört, amit én megittam, amiközben oda-jött egy fiatal ember, akit dokornak szólítottak, ki azt mondta, hogy menjünk vele a vigadói pártirodába, ahol nekünk kijelentették, hogy szavazatunkért nem adnak ugyan pénzt, de mint kocsi-rendező kap mindenki ötven koronát. A pénz Reiner kereskedésében kaptuk meg. Nemcsak én voltam ott, hanem kivétel még többen is voltak. Ott láttam Szandál Mihályt, Skultit Ferenccel, Kovács Mórt, Herskovics Mihályt, Keiser Józsefet, Müller Ödönt, Witz Gézát és Glauber Ignácot. Mindnyáján oda voltak rendelve Reiner üzletébe, kettőnként bementünk egy szomszedszobába s ott kaptuk meg a pénzt. Én Skultit Ferenccel kaptam meg az ötven koronát, de előbb aláírtam egy nyugtát, hogy mint kocsi-rendező ötven koronát foglvettem, habár én biz nem rendeztem kocsi-t.

Herskovics Mihály kereskedő kijelenti, hogy Kovács Mórral, a mint a Vigadó felé ment, hallotta, hogy a Fiume-szállóban föl-vesznek a Nyíri-párt számára kocsi-rendezőket. Elmentek a Fiume-szállóba, a hol már többen ittak. Megkínáltak borral és sörrel, ittelt, fizetni persze nem fizettek, mert senki nem kérte a pénzt.

A bíró: Sokat ittak? — Há, kérem, adtak mindenkinek annyit, a mennyi csak kellett. E közben bejött dr. Gőz, Reiner, Glauber és ígérték 10 koronát, hogy le-gyünk kocsi-rendező. A tíz koronát azonban mi levesztük, majd hosszas alkudozás után 50 koronában állapodtunk meg. Gőzsel azután elmen-tünk a Vigadóba, felvezették a telefonszobába, a hol egy magát banigazgatóknak nevező ur kije-lentette, hogy mint kocsi-rendező kapunk 50 koronát. Kovács Mórral azután elmentem szá-vani, majd bementünk a pártirodába, hogy ren-dezzük a kocsiakat, de dolgozni bizony nem dolgoztunk semmit, mert nem adak. A választás után néhány napra Reiner üzletében megkaplam az ígért 50 koronát, ugy kallottam, hogy a többiek is megkapták.

A ma délutáni kihallgatott tanuk valamenny-nem beigazolták, hogy a választás alkalmával több szavazó kapott ötven-ötven koronát, mint

kocsi-rendező, holott kocsi-rendezőssel éppen nem foglalkoztak. Legérdekesebb volt azon-ban a Bohus István cipész vállomása, a ki a többek között azt is bevallotta, hogy Epstein, a ki különben több ízben felkereste őt, egy alkalommal így szólott hozzá: tartsunk össze tízen, mert egy két-három ember forintot is kaphatunk szavazatunkért, mert az sokat nyom — a szükség van — a talban.

— **Jókai alapítványa.** Jókai Mór néhány esztendővel ezelőtt kétezer koronás alapítványt tett a Magyar Irok Segélyegylete javára. De mert Jókai ezen összeget nem fizette le, a segély-egylet most beporított Jókai örökösait: özvegy Jókai Mórné, Fesztay Árpádné és néhai Jókai Mór ismeretlen örökösait. Mára volt kiűzve e-ben az ügyben a főfelvétel a budapesti törvény-szék pertárában. Özvegy Jókai Mórné képvisel-tében dr. Vázsonyi Vilmos, Fesztay Árpádné ré-széről dr. Fűrey Mór, az ismeretlen örökösök képviselőiben pedig a bíróságilag kirendelt dr. Guys Lajos budapesti ügyvéd jelent meg ügy-gondnokul. Az alperesek élekt törvényhatá jogokkal s ellenhatók beadására tizenöt napi halasztást vettek igénybe.

— **Ügyvédek kongresszusa.** Ez év október hetedikén kezdődik Légeben a második nemzetközi ügyvédi kongresszus; a programja ez: 1. Szabályozás a törvényhozás az ügyvédi állást, vagy előnyösebb-e ma szabadsága? Szab-ályozás esetén miként volna ez a szabályozás kerszerűsítendő? 2. Helyén való-e az ügyvédi állást bizonyos, nem a bírósági képviselők kö-rébe tartozó funkciókkal összeférleltennek mondani ki? 3. A bíróság előtt képviselet funkciója összességében főbb hivatásbeli szak-mára? Pl. csak elsőfokú és felelbezési bírósá-gok előtt képviseletre és tárgyalásra bocsá-tani? És milyen feltételek mellett? 5. Miképpen volna lehetséges a különböző országok ügyvédi kara és az egyes ügyvédek között állandó nem-zetközi érintkezést létesíteni? És milyen legyen ez az érintkezés: szabad-e vagy pedig statutu-mok által szabályozott?

— **Kerekpár-lóság a jogállamban.** Karos Miklós kereskedő és Gyura István szabó-legény — miután egyiküknek sem volt keresete — kerekpárokat loptak össze és azokat Beif-öld Gáborné bicikli-kereskedőnek és üzletvezető-jének, Singer Kálmának adták el. A mai tár-gyaláson Karos beismer mindent, hanem Gyura keményen tagadott.

— **Hiszén ön a rendőrség előtt —** mondotta az elnök — a tényekkel egyezőleg beismerte ezeket a lopásokat; mivel indokolja a mostani visszavonást? — Mikor a rendőrség elfogott bennünket — hangzott a válasz — az összes bicikli-lopásokat ránk akarták kenni, de, mert nem vállaltuk el-szét szóra, hát úti-vernit kezdtek. Szégyen, gyá-lázat, hogy ilyesmi jogállamban megtörté-nhetik! . . .

Erre a keserű kifakadásra az egyik szavazó bíró előmozdította. Ezt észrevette a vádlott s tovább folytatta: — Ne tessék nevetni tekintetes törvényészek, de jogállamban szégyen és gyalázat, ha a letar-tozott-ott embereket ítéli-verik.

Az elnök: Hát kerekpárt lopni nem szégyen? A vádlott: Tudom én azt jól, hogy ez szé-gyem, nem is mentenem magamat, ha a lelki-ismeretlem nem volna tiszta. De ártatlanul szenvedni mások bünséit nem akarok!

A kihallgatott tanuk az önrésztes hangu tolvaj szavahihetőséget nagyon is lerontották. A bizo-nytási eljárás befejezése után az elnök a tár-gyalás folytatását holnap délelőtre halasz-totta el.

— **A gyilkos özigányprimás.** Dalka János buziási özigányprimás az év elején magához csalta Pap Vilma szilasi hábat, akit tízezer nő-vere szemelátára iszonyú kegyetlenséggel meg-gyilkolt és aztán kirabolt. A gyilkos özigánypri-más ezután elráta a holtestet egy kamrában és a mikor az áldozat ujjai a kamrából kiláltak, ezeket vaslapáttal ledöntötte. Majd halálos fenyege-tések között megöltötte a kisfiának, hogy tetét elárulja. A hátor kislány azonban feljelentette a kegyetlen gyilkost, akit a temessvári esküdttör-ség rabfoglyokosság miatt életfogytiglani fe-gyházra ítélte. A Kuria ma Sosebány Mihály elnök-lele alatt és Tassy Pál koronagyűlészhelyettes fe/szólalása után, a benyújtott semmisségi pana-szok elutasításával, hozzájárult az esküdttörősség ítéletéhez.

— **A törvényellenes gyermek.** Ecsébsábtólak Pesák Ilona tíz-ukilenc esztendő-es családanyát és azután magára hagyták. A szerencsétlen te-remetés újszülött gyermekét a csatornába do-bta, a hol ez meghalt. Kilenc hónapi börtönrre ítélté ezért a bíróság.

SPORT.

A tatra-lomnici versenye.

— Második nap. —

A mai nap kiemelkedőbb versenye a 8000 koronás Lomnici-díj volt, melyet a várakozásnak megfelelőleg gróf Bathányi Elemérnek kéteves pej méné, Rátartó nyert meg biztosan felhosszal. Megemlítendő még a 2400 méteres Poprádi-díj, melynek 3000 koronát jáért csak két lö állt a starter zászlója elé. Ebben a versenyben a 4 reás Bonjour arattott igen könnyű győzelmet egyetlen ellenfele, Tyrann felett.

A részletes eredményt itt adjuk:

1. Eladók h-madica. 1800 K. 1400 méter. 1. Baró Königsrichter H. 36 pk Jeannette 58 (

kai). Futottak még: Kozák (Pretzner), Coma Berenice (Cleminson). Könnyen két hosszú nyerve, két hosszú harmadik. Tot: 10: 27, 25: 57, 66.

II. Handicap. 2000 K, 1600 méter. 1. Gróf Pejacevich A. 36 pk Bítva 565 (Huxtable). 2. Rohonczy G. 36 sm. Szt. Gellért 45 (Kisziváth). 3. Geist: G. 36 stpm Péda 445 (Bocskai). Futott még: Norma (Cleminson). Fejhoszszal nyerve, egy hosszú harmadik. Tot: 10: 39, 25: 57, 41.

III. Lomnici handiap. 8000 K, 1100 m. 1. Gr. Bathány E. pm Rátartó 515 (Bocskai). 2. Br. Königswarter H. sk Tessék 54 (Janek). 3. Rohonczy G. stpk Alice 465 (Heidi). Futottak még: Hadak uja (Cleminson), Lufi (Maas), Tümeny (Matt). Biztosan fél hosszú első, egy és fél hosszú harmadik. Tot: 10: 24, 25: 35, 35.

IV. Poprádi tíj. 3000 K, 2400 m. 1. Br. Born F. 36 sm Bonjour 51 (Janek). 2. Geist G. 46 s her Tyrann 53 (Bocskai). Könnyen nyerve. Tot: 10: 13.

V. Eladóverseny. 2000 korona, 1100 méter. 1. Gr. Wenckheim D. 26 pm Tommy 52 (Barton). 2. Zangen I. 36 pher Mind me 475 (Bocskai). 3. Comp. K. B. F. 36 pher Ocsikai Bngaderos 505 (Kisziváth). Futottak még: Prater (Blek), Tányérnyaló (Cleminson). Egy hosszú nyerve, fejhoszszal harmadik. Tot: 10: 18, 25: 31, 87.

VI. Nyeretlonek versenye. 2000 korona, 1100 méter. 1. Königswarter H. 26 sm Orpheus 50 (Barton). Gr. Bathány E. 26 p k Orflamme 485 (Cleminson). Könnyen két hosszú nyerve. Tot: 10: 25.

magot várnak. Szalma rövid lesz, néhol gazos. Zabot ritkán termeszék, de ahol van, szép 6-8 mm. magot várnak. A tengeri szinten szép. Burgonya szintén szépen áll, bő termést ígér.

Moson. A nagy bőség a többi veteményeket is megérlelte s már egy pár nap óta az árpát és búzát is aratják. A próbacéplesek eredményei az uradalmaiban és nagyobb gazdaságokban az aratási becslesek nem érték el és kat. holdanként 6-11 mm. közt ingadoznak. A rozs és árpa minősége a nagy hőségtől nagyon szenvedett. A tengerre az eső nem volt elegendő és így egy kiadó eső sűrűsége hiányos.

Nagy-Bocskerek. E héten az idő meglehetősen lehűlt, jó esőzés is volt, de 2 nap óta ismét nagy a hőség. A buzaaratás már jóformán elvégződött. Az eredmény kat. holdanként átlag 8 mm. A behordás már megkezdődött, a zab aratása is megkezdődött, a kilitás jó. A tengeri nagyon jó áll.

Nagy-Kanizsa. Az aratás javában folyik, a rozs aratása be is végződött s már hordják. Jövő héten megkezdődik a cséplés. Kukorica, répa és burgonya jó kiadós esőt kívánnak.

Nagyzsombot. Terméskilátások minden tekintetben kielégítőek.

Nagyvárad. Az osztrák aratása befejezéshez közelodik. Kereszt — mint előt látható volt — nincsen sok. Próbacéplesek még nem voltak. A nagy hőség miatt a buza több helyen megsorult. Az árpából törtétek cséplések és egy kevés új árpa a nagyváradai piacra forgalomba jött. A kamotot új árpa nem mondható elég jónak. A kapásnövényekre az eső nagyon kívánatos.

Nyitra. Néhány helyen már próbacéplesek voltak s a buza magyar holdanként 7-10 mm. rozs 6-8 mm. termést ígér, szalma elég bőven van. Kapásnövények szépek.

Pancsova. A cséplés megkezdődött, árpa 14-16, buza 8-9 métermázsza termést ígér holdanként. Tengeri szépen áll, bár egy jó esőre szükség volna.

Pápa. Az aratás szép rendben folyik, megelégedés látszik a gazdák és kisgazdák közt. Ha a kapásnövényeket nem éri valami csapás, akkor jó termést fognak adni.

Sopron. Időjárás kedvező, aratás javában folyik, terméskilátások jók.

Szatmár. Aratás mindenütt folyik, a termés közepes. Néhol igen jó minden, de általában az egész határban észlelhető az utóbbi hetekben folyton tartó szárazság hatása. mely már a tengeri is lassankint lesárgítja. Burgonya és répa elég jól állanak.

Szentcsanak. Átlagos termés búzából kat. holdanként 5 métermázsza, árpából 5 métermázsza, zabból 4-5 métermázsza. Tengeri a beállott nagy hőség következtében nagyon visszaesett, ugyanarra, hogyha egy hét fellegorás alatt eső nem lesz, a tengeri termés is tönkre megy.

Szolnok. Aratás folyamatosan van. Próbacéplés eredménye búzából átlag 6 mm.

Ujvidék. Terméskilátások igen jók.

Versce. Buza aratását befejezték s a behordás megkezdődött. Terméskilátás a nagy meleg következtében 20 százalékkal csökkent. A zab is a meleg időjárás következtében nagyon hamar megérett, a minősége ez érben sokkal gyengébb, mint a múlt évben. A tengerre eső szükséges, mert különben termés nem lesz.

Zalaegerszeg. A gabonaaratás mindenütt folyik. A termés jó közepesnek ígérkezik. A múlt héten a várva várt eső is megjött, azonban sok helyen még ismét eső hiányzik, a mely 20-50 százaléknál kárt tett.

Zenta. A próbacépleseknél tapasztaljuk, hogy a június elején beállott hőség következtében nagyon sok — még akkor zöld — buza megsorult, ami az átlagos terméshozamot körülbelül 10 százalékkal csökkentti. Mindazonáltal buza-termésünk még mindig kitünően mondható. A hőség folytán a zab is idő előtt érett, ugy, hogy tulajdonán a zab zabunk lesz, ami természetesen a számbeli terméseredményre is kihat.

biztosítási ügy magán gazdasági szervezetének megővése és képviselése, valamint a biztosítási intézmény jogainak és érdekeinek a megővése; 2) a biztosítási ügy elméletének ápolása, fejlesztése s kiépítése és az iránta való érdeklődés felébresztése; 3) a biztosítási ügyet érintő kérdésekben állásfoglalás a törvényhozás és a közigazgatás terén. A kötelek céljainak megvalósítására szolgáló eszközök: 1) a kérvényezési jog gyakorlása, beadványok és panaszok benyújtása a hatóságokhoz; 2) nyomtatványok kiadása, könyvtár létesítése, olvasóterem megnyitása és az időszaki közlemények közzététele; 3) a napi- és szakmai felhasználatra és előadások megtartására propaganda és felvilágosítás céljaira; 4) a biztosítási tudomány ápolása végett egyesületek alapítása. A magánbiztosító intézetek osztrák-magyar köteleke ez évi június 26-án megtartott igazgatóság ülésében a kizárólag Magyarországra vonatkozó köteleki ügyek ellátására egy állandó magyar bizottságot választott, melynek tagjai: Frigyesy Adolf, Jeney Lajos, Nyitrai Zsigmond, Richetti Ödön és Sarbó Leó biztosítási igazgatók, míg a kötelek magyarországi titkárává Dr. Róth Pál budapesti ügyvédet választotta meg és őt ezen állandó magyar bizottság mellé rendelte ki. Amidőn ezen hirt egyelőre úgy, s mint kapitk, regisztráljuk, fenntartjuk magunknak, hogy a magyar kötelek köteleseire és feladataira legközelebb részletesen visszatérjünk.

KÖZLEKEDÉS.

Vasutigazgatók értekezlete. Mint Gmundenből jelentik, ott tegnap tartották meg a vasutigazgatók értekezletét, melyen a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutak több mint harminc képviselője jelent meg. Az értekezlet több fontos szakdolgot intézett el. Előnk vita fejlődött ki a román államvasutaknak a menetjegyektelében való álláspontja fölött. Végül elhatározták, hogy a legközelebbi értekezletet október 12-én Szegeden tartják meg.

Kombinált hajózási és vasuti forgalom. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a kombinált hajózási és vasuti forgalomban 1904. évi október hó elsejétől érvényben álló IV. kivételos díjszabáshoz ez évi augusztus 1-én 1-5-ös pótlék jelent meg. E pótlék különböző módosításokat és kiegészítéseket tartalmaz.

IPARÜGYEK.

A Dréher-féle részvénytársaság. A Dréher Antal-féle sörgyárvállalatokból, mint már közöltük, részvénytársaságot alakítottak 28 millió korona alapítással. Az új részvénytársaság már bejegyezték a budapesti kereskedelmi és váltóirovényszek csejegykezdébe. Csejegyző igazgatók Dréher Antal, Dréher Antal Jenő, Dréher Tiadar, Dréher Jenő, Aich Ferencz és a kőbányai Dréher sörgyár igazgatója, Erhard Alfonz a schwechati sörgyár igazgatója és Niedmann Hans a michelovi sörgyár igazgatója jegyeztették be.

GAZDASÁGI HIREK.

Kendertermesztő szövetkezetek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mintegy harmincz kendertermesztő szövetkezetnek mintegy meg az alapját. Ezek közül már három meg is alakult s a gyártelepek felépítése után megkezdte működését. A szövetkezetek alakulására való tekintettel Zoród István, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára megírta a kendertermesztő szövetkezetek alakítására, valamint a kendertermelésre vonatkozó tudnivalókat. Az érdeklődők ezt a füzetet az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél egy koronáért szerezhetik meg.

Gépbemutató. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez évi augusztus 24., 26. és 27. napján a gödöllői korona-uradalomban széna és szalmajutató gép bemutatást rendez, a mikor is minden újfajta gépeket műszakilag kipróbálnak és munkaközben is bemutatnak az érdeklődő gazdálkodóknak. Ugyanezkor kerülnek bemutatásra cséplőgépekre felszerelhető bűntöltő készületek. Ezeknek célja a cséplésnél gyakori balcséplés lehető kiküszöbölése. A gépbemutató bejelentési határideje július hó 31-ike.

Tenyészállattállítások. A Trecsnéme gyűj gazdasági és erdeszeti egyesület f. évi augusztus hó 14-én Zsolnán díjazással egybekötött állattállítást, augusztus hó 21-én Trecsnén Baánban, szeptember hó 12-én pedig Vágbesztercen díjazással egybekötött szarvasmarhakiállítást rendez.

ABUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde. Az ország különböző vidékein megjelent próbacéplesek eredményéről olyan elénytelenségek tudósítanak, hogy azok alapján bajos tiszta képet alkotni az idei termés mennyiségéről és minőségéről mindaddig, míg a cséplés az egész országban meg nem indul. A spekuláció emiatt egyelőre tartózkodóan viselkedik s ennél fogva ma is csak igen csekély forgalom fejlődött. Reggel kedvetlenül s a tegnapi zárlat jegyzésénél valamivel alacsonyabb árrakkal nyílt meg a forgalom, később azonban meglehetősen megszilárdult az irányzat s az árak is javultak, dacára annak, hogy Amerikából két cenzettel alacsonyabb jegyzéseket küldtek. Új tengeri iránt ma megcsappant az érdeklődés, mert több tengeri termő vidékről esőt jelentettek, ellenben zab iránt fokozódott az érdeklődés, mert ennek terméséről kedvezőlenebb hírek érkeztek.

Részleteiben így alakult a mai üzelet:

A készárúpiacok a buza mérsékelt kínálat és gyenge vételkép mellett nyugodt irányzatú volt. Elkelt ca. 7000 mm változatlan áron.

Rozs (4-áru) fizetetlen, minőség szerint 12.80 — 13.20 koronáj jegyzünk budapesti paritásra. Új rozs júliusi szállításra 12.80 koronáj jegyezz.

Takarmányára 6-áru üzletlen; helybeli paritásra névleg 13.50—korona között jegyzünk. Zab kevés van kínálva jegyzése változatlan; helyben 13.—13.80 koronáj fizetnek.

Tengeri nem változott; 15.45—15.55 koronáj jegyezz, prompt szállítva helyben.

Elkelt:

Buza (6): Tiszavidéki: 100 mm 80.5 kg 17.35 kor, 200 mm 82 kg 16.50 kor, 600 mm 80 kg 16.75 kor, 450 mm 80 kg 16.70 kor, 100 mm 80 kg 16.70 kor, mind három hónapra.

Hódmezővásárhelyi: 1000 mm 79.5 kg 16.70 kor, úszkés, három hónapra.

Fegyvergyári: 200 mm 78 kg 16.50 korona mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 250 mm 80.5 kg 16.70 kor három hónapra.

Bánsági: 1000 mm 78.5 kg 16.40 korona, három hónapra.

Bácska: 1500 mm 76.5 kg 16.40 korona, mind három hónapra.

Szent-Tamás: 1010 mm 76.3 kg 16.60 korona, három hónapra.

Uj-buza. Pestmegyei vidéki: 200 mm 78 kg 15.75 kor, három hónapra.

Bácska: 150 mm 76.5 kg 17.76 kor, három hónapra.

Uj rozs. 1500 mm 12.65 kor. készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 100 mm 13.60 korona, 100 mm 13.40 kor, korona mind készpénzfizetés mellett.

Tegnap délután eladottak: Bácska 1670 mm 76.5 kg 16.50 kor, három hónapra.

Árak 100 kilogrammonként koronaárterekben értendő.

A határvidéki piacokon az irányzat a spekuláció tartózkodó magatartása miatt csekély volt. — Köttelek:

Délelőtt:

októberi buza 15.44, 15.60 k.
 áprilisi buza 16.14, 16.14, 16.12, 16.16 k.
 októberi rozs 12.68, 12.64, 12.74 k.
 áprilisi rozs 13.16 k.
 júliusi tengeri 15.22, 15.30, 15.—26 k.
 augusztusi tengeri 14.38, 14.96 k.
 tengeri 1906 májusra 10.61, 10.66, 10.68, 10.62 k.
 októberi zab 11.36, 11.34, 11.52 k.
 zab 1906 áprilisre 11.50, 11.86 k.

1 órákor záródnak:

Buza októberre . . . . . 15.60—15.62 k
 Buza 1906 áprilisra . . . . . 16.14—16.16 k
 Rozs októberre . . . . . 12.74—12.76 k
 Rozs áprilisra . . . . . 13.18—13.22 k
 Tengeri júliusra . . . . . 15.20—15.28 k
 Tengeri augusztusra . . . . . 14.88—15.— k
 Tengeri 1906 májusra . . . . . 10.60—10.62 k
 Zab októberre . . . . . 11.50—11.52 k
 Zab 1906 áprilisra . . . . . 11.92—11.94 k
 Repce augusztusra . . . . . 24.30—24.50 k.

Délutáni forgalom.
 Délutáni tözsdén az árak keveset változtak.

4 óra 30 perckor záródnak:

Buza októberre . . . . . 15.66— k
 Buza áprilisra . . . . . 16.22— k
 Rozs októberre . . . . . 12.80— k
 Zab októberre . . . . . 11.50— k
 Tengeri júliusra . . . . . 10.64— k
 Tengeri júliusra . . . . . 15.28— k.

Budapesti gabonaforgalom.
 A budapesti gabonaforgalom az utolsó 24 óra alatt a következő volt:

Erkezett:	Elszállított:
Buza 21220 mm.	3446 mm
Rozs 890 k.	1602 k.
Arpa 310 k.	—
Zab 996 k.	726 k.
Tengeri 1905 k.	13814 k.
Repce —	—
Liszt 135 k.	11920 k.
Korpa —	1233 k.

Terménytözsde.
 A terménytözsde ma üzletelen irányzatú szilárd volt.
 A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.50—43.50 korona.
 Élesztőszesz adózva 147.50—148.— korona; adózatlan 48.50— koronáj jegyeztetik nagybán és 2 koronával drágábban kicsinyben.

Budapesti szeszgyárak jegyzése.
 Nagybán koronákban
 Kostingens nyersszesz 42.50—43.50
 Finomított szesz adózva 147.50—148.—
 adózatlan 48.50—49.—
 Élesztőszesz adózva 147.50—148.—
 adózatlan 48.50—49.—
 Nyersszesz adózva 142.50—143.—
 Denaturált szesz 37.50—38.—

Értéktözsde.

A spekuláció teljes részvértelensége miatt és minthogy a külföldi piacok semmi üszöztetés nem nyújtottak, a mai tözsde mindvégig üzletelen volt és az árfolyamok az egész vonalon lemorzsolódtak. Csupán a járadékok piaczin mutatkozik némi javulás, mert a bécsi eladások megszűntek és egyes intézetek kisebbszerű vételkelettek. A helyi értékek piaczin teljesen stagnált az üzelet; az árfolyamok állandóak.

Előtzsde.
 Az előtzsde nagyon csendes volt. Köttelek: Osztrák hitelrészvény 660.75—661., magyar hitelbank 780.50—781.25, magyar teszamtólo és pénz váltóbank —, ma gyar jelzáloghitelbank II. kib. —, osztrák-magyar államvasut —, déli vasut —, rimamurányi vasut —, Magyar koronajáradék —, közúti vasut —, Városi villamos vasut —.

1 óra 30 perckor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.75—661.25, magyar hitelbank 780.50—781.25, magyar teszamtólo és pénz váltóbank 478.—473.50, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 505.—506.—, osztrák-magyar államvasut 673.75—674.—, déli vas. 85—86.—, rimamurányi vasut 550—551.—, magyar koronajáradék 96.70—96.80, magyar aranyjáradék 116.50—117.—, közúti vasut 586.—586.50, városi villamos vasut 314—314.50.

Prémium-üzelet: Díjbiztosítók osztrák hitelbank hónapra 4—5 k., nyolcz napra 8—10 k., július végére 12—14 korona.

Utótzsde.
 Az utótzsde alacsonyabb berlini jegyzésekre bággyadt volt. Köttelek: Osztrák hitelrészvény 660—659 Magyar hitelbank 779.75—778.75, magyar teszamtólo és pénz váltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, osztrák-magyar államvasut 673.50—672.50, déli vasut —, Rimamurányi vasut —, Magyar koronajáradék —, közúti vasut —, Városi villamos vasut —.

3 óra 30 perckor záródnak: Osztrák hitelrészvény 668.75—669.—, magyar hitelbank 778.75—779.—, magyar teszamtólo és pénz váltóbank 478.—473.50, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 505.—506.—, osztrák-magyar államvasut 673.50—672.50, déli vasut 86—87.—, rimamurányi vasut 549.—550.—, magyar koronajáradék 96.75—96.80, magyar aranyjáradék 116.50—117.—, közúti vasut 586.—586.50, városi villamos vasut 314—314.50.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, jul. 14. (Az Egyetértés távirata.) A tengerentúli piacokról lanya jelentéseket küldtek, amelyek azonban az itteni irányzatot nem befolyásolták. Az árak általában szilárdak. Eladott búza: tiszavidéki 8.85—9.30 kor, banskai 8.50—8.80 kor, töltelevéki 8.30—8.85 kor. — Rozs: töltelevéki új 7.20—7.25 kor, cseplőkői 7.10—7.25 kor, pestmegyei 7.10—7.25 kor. — Magyar tengeri: 8—8.30 kor, amerikai 7.80—8.— kor, orosz 7.85—8.05 kor. — Zab: magyar 6.80—7.35 kor. válogatott 7.70 korona. — Szesz üzletelen. A kontingentált készáru jegyzése 4.80—41 korona.

BÉCSI ERTEKTÖZSDE.

Bécs, jul. 14. (Az Egyetértés távirata.) Witte kiküldetése a békéttárgyalásokra, kedvezően befolyásolta a mai előtzsde irányzatát, mert ebben biztosították látunk arra nézve, hogy Oroszország és Japán közt létre fog jönni a meggyezés. Minthogy külföldről is magasabb jegyzések érkeztek és a magyar koronajáradék budapesti vásárlások révén emelkedett, a hangulat minden irányban kedvező volt. Elenken keresők az alpesi bányászárnyékokat, továbbá gőzhajózási és petrolumárnyékokat.

1 órákor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.—, magyar hitelbank 780.—, osztrák-magyar államvasut 674.75, Unióbank —, déli vasut 86.25, alpesi banya 529.—, rimamurányi vasut —, májusi járadék 100.30, török sorsjegy 142.50 német birodalmi márk 117.42, prágai vasut —, elbavölgyi vasut 449.— magyar koronajáradék 96.80, Anglobank —, Bankverein —, Länderbank —, fegyvergyári —, gőzhajózási részvények —.

A déli tözsdén nyugodtan nyílt meg. **Jegyzések:** osztrák hitelrészvény 661.—, magyar hitelbank 780.—, Länderbank 450.50, Unióbank 540.50 Anglobank —, Bankgyesület 552.— osztrák-magyar államvasut 674.25 déli vasut 86.25, elbavölgyi vasut 449.—, alpesi banya 528.75, rimamurányi vasut 549.50, prágai vasut —, májusi járadék 100.30, magyar koronajáradék 96.80, török sorsjegy 142.50, németmárka 117.42, hirtenbergi —, gőzhajózási 1012, cseh közsézhánya —, fegyvergyári —, északi vasut —.

Ezen, jul. 14. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 116.40, fizikal és szesz bős. sorsj. 163.35, Magyar hitel-részv. 673.50, M. lez. és váltó. részv. —, Rimamurányi 547.50, M. szorkipar 17.80, Adria hajózási r.-i. 441.—, Magy. koronajáradék 96.70, 4 százalékos magy. föld. lehm. kötv. 96.20 M. ny. k. sorsjegy 217.75, Kassa-odorb.-v. részv. —, M. keresk. bank —, M. jelzáloghitelbank 506.50.

Bécs, jul. 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjáradék 100.40, 4.2 százalékos ezüst járadék 100.30—85.—, 4 százalékos osztr. aranyárj. 119.30, Osztr. koronajáradék 100.40, 1890 sorsjegy 157.—, 1894 sorsjegy 295.50, Osztr. hitelrészv. 477.—, Osztr. hitel-részv. 669.75, Angol-osztrák-bank —, Unióbank 540.—, Bécsi bankverein 555.50, Osztr. Länderbank 450.—, Osztr. magy. bank 1637 Osztr. magy. államv. 673.50, Déli vasut 86.15, Elbavölgyi vasut 448.—, Duna-gőzha.-társ. 1001, Alpesi részv. 527.75, Dohány-részv. 361.50, 20 frankos 191.11, Cs. k. arany (vert) 11.34, Londoni váltóár 249.22, Német bankváltók 117.43 Lipótköb 620.—, Osztr. Lloyd 791, Török sorsjegyek 142.30 bányadi.

Az utótzsde jelenleg: osztrák hitel 660.50, magyar hitel 780.75, Anglobank 308.50, Bankgyesület 540.25, Unióbank 551.50, Länderbank 450.50, államvasut 673.50, déli vasut 86.76, elbavölgyi vasut 449.—, dohányrészvény 361.—, rimamurányi vasut 549.50, alpesi banya 524.35, májusi járadék 100.30, magyar koronajáradék 96.80, török sorsjegy 142.25, németmárka 317.43, mérsékeltlen hanyatló.

KULFÖLDI ERTEKTÖZSDEK.

Berlin, jul. 14. (Az Egyetértés távirata.) Zárlatok jegyzetése. 4.2% papírjáradék 101.50 4% osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 207.20, déli vasut 18.20 orosz bankjegy 216.—, 4% új orosz kölcsön 84.—, Disconto Commandit 189.10, dynamit trust 134.40, harpeni 217.75, 4.2% ezüstjáradék —, 4% magyar aranyjáradék 96.20 magyar koronajáradék 96.60, osztrák-magyar államvasut 144.—, bécsi váltóár 85.10, osztrák járadék 106.40, áll. villamosváltó Edison 232.—, Gelsenkirchen 231.50 Laura-köb 259.50 szilárd.

Frankfurt (Zárlat) jul. 14. 4.2% papírjáradék 101.—, 4% osztr. aranyjáradék 101.70, Magyar aranyjáradék 96.30, Osztr. hitelint. részv. 207.70 Osztrák-magyar államvasut 144.30, Eszaki-nyugati vasut —, Bustehrad vasut —, Londoni-váltóár 204.53, Bécsi Bankverein 140.75, Villamos-részvény 192.50, 3% m. arany kölcsön —, 4.2% ezüstjáradék 101.—, Osztr. koronajáradék 100.50, magyar koronajáradék 96.70 Osztr.-magyar bank 117.—, Déli vasut részvény 18.40 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 86.65, Parisi váltóár 813.25, Unió-bank-részvény —, Alpesi állam-részvény 264.—, szilárd.

Frankfurt jul. 14. (Bécsi tözsdé) Osztrák hitelrészvény 207.—, Déli vasut —, Disconto Commandit —, Berlini Handels-gesellsch 163.80 Harpeni 219.40, Lauraköb —, Osztr. magy. áll. vas. —, Német bank —, Drezdai bank —, Gelsenkirchen 232.25, Hibernia —, szilárd.

Zambrugg (Zárlat) jul. 14. 4.2% osztrák ezüstjáradék 100.60, 1890 sorsjegy 158.70, déli vasut 18.90 4% osztrák járadék 101.20, osztrák hitelrészvény 206.90, osztrák-magyar államvasut 143.50, osztrák járadék 106.20 4% magyar aranyjáradék 100.— renyhe.

LONDON, JUL. 14. ANGOL CONSOL —.

KULFÖLDI ÁRUTÖZSDEK.

Boroszló, jul. 14. Buza helyben 17.10, sárga buza helyben 17.00, rozs helyben 14.10, zab helyben 14.20, repce helyben —, tengeri 15.—.

Berlin, jul. 14. Olaj 50.50 k.

Berlin, jul. 14. Buza júliusra 173 — szept. 170.75, bányadi, rozs júliusra 150.25, szept. 142.50, enyvedés. zab jul-ra 136.75, szept. 136.50 bányadi tenetesi júliusra 132.50 szept. 124.50 nyugodt. olaj októberre 48.20, decemberre 48.60 nyugodt; az időjárás esővel lenyegedt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.
Sertéskonsumvásár.
 Budapest, jul. 14. (Hivatalos tudósítás.) Tegnapról maradt 38 darab sertés, 70 darab süldő. Ma érkezett 651 darab sertés. Összen 547 darab sertés, 94 süldő. Mai árak: Öreg sertés és eürdönt 106—112 fillér, másodrendű 100 fillér, fiatal nehéz 112—115 fillér, fiatal közép 106—114, fiatal könnyű 95—110 Horvát süldő 78 fillér. A vásár lanya volt.

KIS HIRDETESEK

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekről a válaszára szükségessé levélhelyeg vagy levelezőlap baküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706

Polgári, Egy elegánsan, Polgári iskolai, Magánkutató! Az Országos Borivóknak, 5 frtért, Benzinmotorok, Eladunk és veszünk, Fénzkölcson, Mellékereset!, Használt, Elő magyar aranyhímző telep, Kiköltözködés

Arverésen, Nevelőnök, Gyümölcs, Kókuszszirt, Bor, Zálogban, Zongorák

Az Atheneum r.t. kiadásában most jelent meg! LEGUJABB! DON JUAN feltámadása, Urasági butorok, Nagy Zsigmond

Zálogcédlakat, Rózpárparktrészek, Urasági butorok, Nagy Zsigmond

Eladunk és veszünk, Fénzkölcson, Mellékereset!, Használt, Elő magyar aranyhímző telep, Kiköltözködés

Tobelbad, Stajer orszagos gyógyintézet. Grác mellett. Idény: május-október. 330 m. a tenger felett.

SCHICHT-SZAPPAN! Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel. Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég.

A FŐNYEREMÉNY 100.000 kor. készpénzben, mely a f. é. június 1-én tartott húzásokon a 2667/16 számú ERZSÉBET sorsjegyre esett.

Nincs Vadász! Nincs Fürdővendég! Nincs Turista! aki a Koch-féle szabadalmazott vízmentes körgallert nélkülözhetné.

GUMMIDENTON, megőr minden gummi tárgyat a gyors megkeményedéstől és kopástól.

Üzlet-feloszlatás miatt Baross-tér 4., Kerepesi-út sarok. Nagy porcelán- és kék zománcedény-áruház.

Árlejtési hirdetmény. A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendelkezése a debreczeni m. kir. állami méntelep perjesi, debreczeni turia-remetel, rimaszombati, szatmárnémeti és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és menállomány részére 1905. évi november 1-től 1906. október hó végéig szükségelendő takarmány és egyéb czikkek biztosítása.

ROCH Testvérek, Budapest legnagyobb fűtő-, fu- és gyermekruhák-áruhaza. Szabott árak. Tűlkövetelés kizárva.

Titkos betegségek DE CZINCZÁR J. Bpest, VII., Károly-körút 5.

HOLLANDI Gőzturbinák részvénytársaság. Társaság mindenkor működő üzemi, gazdasági, pénzügyi, jogi, közgazdasági, statisztikai, mérési és más feladatokat ellátó vállalkozás. Társaság részvényeinek jegyzéke.

GUMMI OVSZEREK, legmegbízhatóbb francia gyártmányok. Gummi hólyag, Valódi francia óvó-különlegességek eredeti csomagolásban!

BUD... SZER... BUDAPEST... KÉZIRAT... EL... Vidékre pos... Egy fél év... Kárhórtér... avatolások... valamint a... Ely... Mai... Veszér... Az alk... Az o... Az or... Derou... Egy na... 48 ma... Kozg... Az el... A pest... Az ere... Paroc... Taroz... Regény... Gyem... mesét... szeren... minden... A köny... azután... butorai... ette me... Ezt a... Tisza... kai sz... körül... a magy... vitte s... pusztít... Szám... lyedtet... nemzeti... zolt és... czáról... érdeme... dul saj... kudarc... felelős... Ez a... kájára... Itt is... ember... reámér... czal lö... ben kö... AZ... Fiam... És meg... Mely m... Osztrák... Német... Hogy k... Az a sz... Mely m... S most... S a ne... Mit edd... S néz... És hogy... Példá... Mint a... Hirrel... És miv... Azt his... Mert az... Ereibe... Gyöngé... S mérg... Kiszi... Szülő... De hiál... Rajta... Mig l... Névtel... Althai... Te csal... Azt lá... Melyet... S kit... Hány ó... Az legy... Ki bitó... Zsolda... Császár